4806
a1

John Carter Brown
Library
Brown University

JOHN CARTER BROWN
LIBRARY

Purchased from the
Trust Fund of
Lathrop Colgate Harper
LITT. D.

✝

EPISTOLA GRATIFICATORIA, ET QVA si antidoralis D. D. D. Didaci Andres Rocha, Criminum Quæstoris, & Iudicis in Regia Cancellaria Limana.

RESPONSIONE,

ALTERIVS

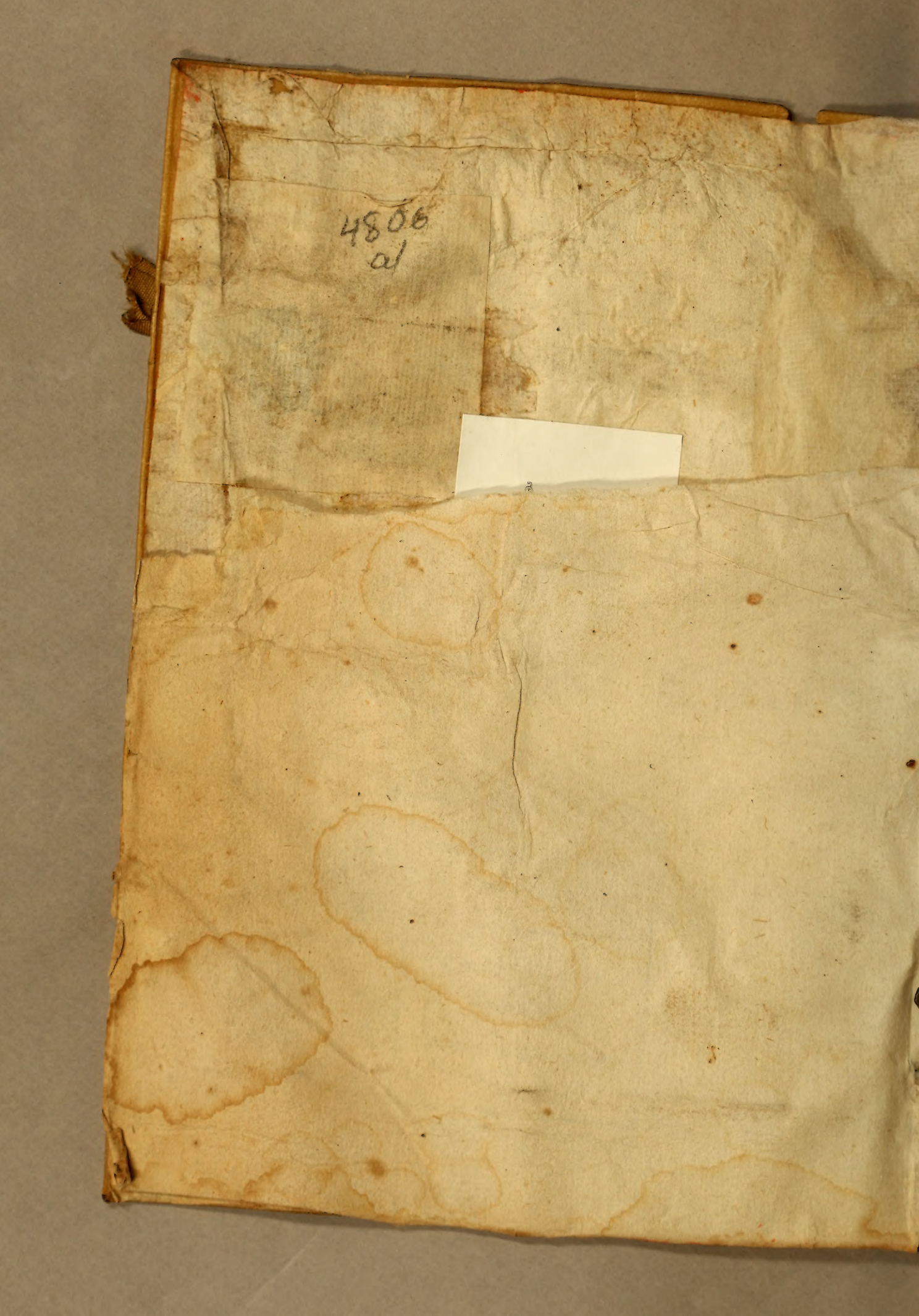

4806
al

✝

EPISTOLA GRATIFICATORIA, ET QVA si antidoralis D. D. D. Didaci Andres Rocha, Criminum Quæstoris, & Iudicis in Regia Cancellaria Limana.

PRO RESPONSIONE, ET SATISFACTIONE ALTERIVS Epistolæ ab Auctore acceptæ, qua ipsum honorificauit Illustrissimus Princeps D. FR. PAYUS DE RIBERA Mexicanus Archiepiscopus, Nouæ Hispaniæ Excellentissimus Prorex.

VBI DISCVTIVNTVR QVÆDAM quasi erotemata, & problematicæ disputationes circa immunitatem Deiparæ â debito culpæ in Adam, & circa immaturam huius quæstionis festinationem, impeditiuam negotij principalis circa immunitatem Virginis à culpa originaria,

CON LICENCIA EN LIMA.
Por JOSEPH DE CONTRERAS. Año de 1677.

EPISTOLA GRATIFICATORIA ET QVA-

si antidoralis D. D. D. Didaci An-
dres Rocha, Criminum Quæstoris,
& Iudicis in Regia Cancellaria
Limana.

PRO RESPONSIONE
ET SATISFACTIONE ALTERIVS
Epistolæ ab Auctore acceptæ, qua ipsum honorifi-
cauit Illustrissimus Princeps D. Dr. PAYUS DE
RIBERA Mexicanus Archiepiscopus, Nauæ
Hispaniæ Excellentissimus
Proiex.

VBI DISCUTIUNTVR QVÆDAM
quasi erotemata, & problematica disputationes
circa immunitatem Deiparæ à debito culpæ in
Adam, & circa immaturam huius quæstionis
festinationem, impeditiuam negotii principalis
circa immunitatem Virginis à culpa
originaria.

CON LICENCIA EN LIMA.
Por Joseph de Contreras. Año de 1677

RPJCB

EXCELLENTISSIMO
ATQVE ILL^MO. DOM.
D. FRAY PAYO DE
RIBERA NOVÆ HISPANIÆ
Proregi, Archiepiscopo Mexicano, á
Concilijs Catholici Regis Caroli II.
Hispaniarum, & Indiarum
Monarchę.

D. D. DIDACVS ANDRES ROCHA Regalis Cancellariæ Limnæ Criminum Quæstor, & Iudex, in signum gratitudinis hoc opusculum & Epistolam Dicat & Offert.

EXC. PRINCEPS NOllem tuam onerare momodestiam, dum instituo per tuas laudes diuagari; vereor etiam ne tibi, Prælatorum Noui Orbis maximo, in his referendis tędium subitô succrescat, maximê testante sacro elogio Eccleſiast. cap. 11. *Ante mortem ne laudes hominem quemquam.* Fœlicitatem Deus exitu confirmat, hunc beatum censemus;

mus; viuentis tamen, & periculis expositi beatitudo, sicut in agone certantis præconiū & corona fluxa est & vana, vnde in nostro iure, cap. Sacerdotibus 17. quæst 1. obmutescere iubemur donec veniat dies Domini: quia multa sunt, quæ de iuditio eius homines ignorant, & fortassis, quæ nos laudamus ille reprehendet, & quæ nos reprehendimus, ipse laudabit: vnde diuinus vates. Psal. 72 hęrebat donec intraret in Sanctuarium Dei, & in nouissimis hominum intelligeret. Hæc, Illustrissime *P*rinceps, in se vera sunt. Uerum nihil verendum, aut extollentiæ; aut arrogantiæ inte, qui Apostolorum successor existis, innixus super firmam petram, & tutissimam *P*etri naue̅m, nullis scopulis obnoxiam: præcipuę cum neque te scientia ad elationem, nec sanguinis splendor ad aliorum contumeliam, neque dignitatū fastigium ad intemperantiam, neque

ad

ad ſuperbiam opes adducere poſsint. Hæc etiã certa ſunt, & ab omnibus cognita ne igitur graueris laudatione mea. Nec obſtat Scripturę locus, qui contrarius obijcitur, nam ex ſententia Doctorum, ſacrum illud elogium non inhibet laudationem in vita, ſi merita laudandorum certa ſint, & inconcuſa, ſed illam tantum, quę facit beatos, idque ex lectura Græca evidẽtius evincitur: nam vbi noſtra vulgata verſat: *Ante mortem ne laudes hominẽ quemquam*, Græca exemplaria habent: *Pro teleites macarize medena*, hoc eſt, *Ante mortem ne dicas beatum aliquem.* Non eſt ergo tribuendum impietati, ſi viros inſignes, & virtutibus ac ſcientia conſpicuos, atque præclaros laudibus extollamus, & eorum facta ac merita commẽdemus, quod etiam ex ſacris litteris fit manifeſtum: nam populus & Prouincia Betuliæ in laudibus Judith tota fundebatur. Populus Israel

David puerũ ad cœlum vſque tollebat propter vnius excidium Gigantis Goliath. Quibus laudibus ſacra Scriptura commendauerit Salomonẽ, & Danielem ob juſtitiam mulieribus de filio certantibus diſtributam, & ob liberationem Suſannæ à calumnia Seniorum, tu *P*rinceps Excellentiſſime mente recogita. Invenio etiam, Divũ Ambroſium in Epiſtola ad Imperatorem Gratianum non erubuiſſe adhuc in terra viventem, ſanctum compellare, vt habetur tomo Epiſtolarũ Summorum *P*ontificum cap. 16. n. 3. Etenim cum laudamus viros excelſos in vita ſua, non tam illos, quam in ipſis Deum enixè laudamus, vt inquit Iſichius in Leviticò cap. 22.

¡Hęc cum ita ſint, numquid potero, Heros præſtantiſſime, per omnes virtutes tuas vagari? Quis quęſo locus, aut volumen ſingulis, aut amplificandis, aut narrandis? ſatis ergo erit ali-

quas

quas eirum summatim comprehendere, & accurata oratione percurrere. Tua dicta, aut facta, qualia, & quanta fuerint, nullius vnquam oratio assequetur, nedum nostra exigua, & humilis, nullis opibus exornata, nullis ornamentis exculta, sed non succumbam oneri, & quæ supra vires dicendi meas posita fuerint, conabor attingere.

*P*rimam auram vitalem hausisti in nobilissima Hispalensi Ciuitate, toto Orbe celeberrima, ibi quidem natus fuisti inter obstetricantes manus diuini timoris, & amoris, vt anteacta vita tua, & etiam præsens satis, abundèque suadet. Natus etiam ego in eadem Ciuitate, quam & si feruentissimè diligo, hodie magis eius amore flagro: dum enim ibi ortum est tuum fulgentissimum sidus, quasi cœlestẽ feciſti patriam nostram.

Dicere si liceat mihi cœli oracula, cœlum

Certa

Certa tibi patria est, o venerande Parens.

Et quamvis inter homines sis recensendus, dum considero, & prę oculis habeo, te ex Magnatibus Hispanię ortum, & ex prima, nobilisimaque progenie editum, & omniũ virtutum supellectili ornatum, dicere non recuso, nullum in Patria nostra his tẽporibus natum fuisse maiorẽ.

Si à teneris annis, Heros *P*ræexcelse, vitam tuam referre instituam, habeo testes, qui á prima tua infantia præclarisimas inte animi dotes publicatis attestationibus deprædicant, ex quibus illud accepi, quod apparebat in illa prima tua infantia, maior quædam ad virtutẽ indoles, & quod illi ipsi simplices mores illius ætatis iam satis significabant, quæ sanctitatis esset futura maturitas, ita vt spem magnam omnibus summæ sapientię summæque probitatis afferent. Iam pubes factus, & cum primum per ętatem

tem

tem licuit, eamdem morum innocentiã tenuisti, cui cui te à principio assuefeceras, & ex quo tempore cæpisti litteris operam dare, ingenij tui acumen adeô emicuit, vt sine controuersia inter coætaneos palma tibi iure optimo deberetur, cuius rei præclara testimonia exhibent tot tua eruditissima volumina, quæ toti Orbi sũt clarissima lumina, ita vt tecũ loqui videatur Honorius Tertius in cap. fin. de Magistris in illis verbis. *Qui cum docti fuerint, in Dei Ecclesia velut splendor fulgent firmamenti.*

E mundo in Religionem migrasti, & benê, cum in ea flores honoris, & fructus honestatis in vbertate succrescant, vt loquitur Clemẽtina vnica in principio de Statu Monachor. In hoc novo vitæ statu qualis fuerit Excellentissimus iste Princeps, siquis subtilius exquirere cupiat, ita reperiet, his temporibus non multos alios

 fuisse

fuisse religiosos ipsius cõparatione; qui ad veteres illos, Basilium, Antonium, Augustinũ, Dominicum, Franciscum, Nolascum, Ignatium, aliarumque Religionum *Patronos* vivendi ratione, & consuetudine propiùs accesserint: etenim ex eius ore numquã verbum aliquod prodijt, quod non aut ad Dei laudem, aut ad eorum, qui aderant, emendationem, vtilitatem q̃ pertineret: sic quamquam in terra positus, versabatur in cœlo, & cum inter Religiosos viveret, iam tamen civis erat Sanctorum, & domesticus Dei.

Demum plenus meritis, doctrina, & virtutibus assumptus es, Excellentissime *Princeps*, in sacrum ordinem Episcoporum, nec aliter deceret ad talem dignitatem convolare, cum in Ecclesia Dei nihil sit clarius, nihil illustrius Episcopatu, vt notat noster Gregorius Lopez in principio tra-

tuli 5. *Partit* 1 glos 3 & Philippus Probus in Addit. ad Præfat, lib 6. Decret. & in Epistola Divi Hieronimi cōtra Ioan Hierosol. hoc evidentius ostenditur, & de reverentia Episcopis exhibenda perbellè disputarunt Maurizius Alcedo de *Præcellent.* Dignit. Espisc. cap. 11. a n. 17. Ioan. Filesac. de Sacra Episcop, Authorit. cap 1. §. 2. & Isidor. Pelus. lib. 1, Epist. 490. In nostra Hispania, quantus fuerit Episcopis honor exhibitus, non obscurè demonstrat l. 2. del Prologo del Fuero juzgo, ibi: *Docas establescemos.* Et Reges nostri Gothi, vt author est Bobadilla in *Politica* lib. 2. cap. 17. n. 10. in fine, ab Episcopis in Concilio Toletano congregatis leges expostulaverunt, vt rectè possent selectissimum Hispanorum populum regere, & cōseruare.

Nec miror de huiusmodi præstantia & honore Episcopis conces-

so,

so, cum sint Sanctorum Apostolorũ successores, cap. In novo Dist. 21. Imó Dei adiutores ab Apostolo nuncupantur. 1 Corint. cap 3. Sanctissimi, & vigilantissimi sunt omnes Hispaniarum, & nostræ Americæ Episcopi, quod etiam exteri, & alienigenę testantur, & in hoc consentit insignis mathematicus Franciscus Juntinus. tom. 2. suæ Sphęrę, fol, 888. cuius verba ego transcribo in libro de Militia fol 26. Sed in te, Excellentissime Princeps, is perfectionum cumulus coacervatur, vt non tam potior cæteris, quam solus inter multos debeas designari: neque enim optimus dici potest, nisi qui est omnibus alijs in laude præstantior.

Qualem te exhibueris, Prælatorũ Optime, in officio Pastorali, si quis iterum exquirat, inveniet vitam tuã irreprehensibilem, in cuius motes cadere numquam potuit aliquid, aut ita

cun-

cundum, aut ſuperbum, vel cum tumore verborum aliquando prolatũ. Quis inquam à te verbum, aut audiuit, aut accepit intemperans; vulgo enim fertur, ea te eſſe verborũ tranquillitate, & compoſitione morum, vt tibi conueniat Apoſtoli veneranda ſententia, dum optabat, Epiſcopos eſſe irreprehenſibiles: ecce te vnicum inuenio, qui in omnibus poſſis eſſe laudandus, cuius ſermo plenus humanitatis, lenitatis, manſuetudinis, cuius oratio tranquilla, ſuauis, mitis, & omni eruditione cõſpicua, cuius dicta, aut facta omnibus iucundiſſima, honeſtiſſima, modeſtiſſima; etenim qui te noſcunt, ſine aſſentatione vlla proclamant, te pauperũ aſylũ, viduarũ & orphanorum patrẽ, circa quos verſaris charitate feruentiſsima, pietate incredibili, ac tanta in pauperes miſericordia, ac ſi ſingulos genuiſſes, viſcera tua ita commouentur viſo homine

quopiam nudo, vt tẽ veſte exuas, qua ille contegatur, exiſtimans cum Divo Martino, in eo Chriſti paupertatem latere. Numquid maius aliquid expectari à te poterat, à me præſtantius dici? Nihil amplifico, nihil extollo, nihil exorno, id tantũ narro quod verum eſt, neque verbis hæreo, ſed rebus, hoc vtique ſatis ad admirationẽ: cętera, quę dici poterant de tuo munere *P*ontificio, nec mea mens capit, nec alterius præſtantioris teſſera poterit emetiri.

Si gradũ facio ad præclara tua geſta in officio *P*roregis Novæ Hiſpaniæ, & tẽpus, & verba in te laudando deficiẽt. Multa audivimus in hoc Antarctico Peruvij Tractu, tum de prudẽtia tua, tũ de inſigni dexteritate, qua cauſas omnes iuſtitiæ, & pacis, ſummæq̃ *P*ræfecturæ moderaris; quanta ergo auctoritate celebraveris ſacra, & politica, qua ſubtilitate examinaveris

cauſas.

cautas, qua vigilantia gazophilacia Regia adauxeris, qua denique discretione, & comitate peccantes correxeris, & totius Reipublicæ statum gubernaveris, nemo est qui nesciat.

Uerum quò me ducit, aut avehit facinorum tuorum inexhausta materia? Labyrinthus est, vel Maris æstus, cui siquis se committat, illico incautus abripitur, vnde vtile erit, pedem retrahere, & calamum non mittere in profundum. Illud tamen non præteribo, quod mirabuntur alij præclara hęc, vereque mira facinora, quibus tibi ad *P*ræfecturas magnas gradum feciſti, & nomen etiam apud posteros immortale, sed ego inter tot, tamque ingentes fortunæ illecebras, quibus multi evanescerent, constantem animi tui æqualitatem, mentis q̃ tranquillitatem revereor, & obstupesco. Alijs semper, alijsque dignitatibus

ad-

adhibitus, numquam fuisti alius, sed semper idem, tuique similis, nisi alius fortasse dici debeas, quod crescente fortuna, modestior, & sanctior semper evadis. Rectè ergo laudamus te Ducem, & *P*astorem.

Sed iam sisto, Excellentissime Princeps, ad cuius pedes provolutus veniam expoſco, si fortè tuæ celsitudinis, & admirabilis sapientiæ vela laxavi, ita vt ruborem ad venerabilem faciem tuam extorquerem, in hoc enim cõpulsus sum, tum ob tuorum facinorum splendorem, tum ob ingentem gratitudinem, qua teneor, inde ortam, quod dignatus fueris, Epistolam mihi conscribere & ad me transmittere, in satisfactionem illius dubij, quod tetigi in meo libro de Conceptione, desiderans â te edoceri, qualiter concilietur non admissio opinionis, remouentis á Virgine Purissima Maria omne debitum ad con

tra-

trahendum originale peccatum, cum doctrina asserente, esse scientiæ & vrbanitatis admittere propositiones probabiles, quæ ad Marię puritatis exaltationem conducunt. Hanc quasi antilogiam ego ex tuo aureo volumine Apologetico in libro meo teti gi, non quod alicuius inconsequentiæ possem notare Doctorem huius ętatis Maximum, cui, vt existimo, data est sapientia, & os, cui nequit resisti, sed magis vt possem á tam prędlaro Magistro edoceri circa huiusmodi hæsitationem meam, ex tuo libro elicitam, & depromptam.

Vidi ergo, Prædlarissimé Princeps, insignem, & illustrem responsionem tuam, qua illustrasti mentem meam, & semel & iterum summa veneratione legi, & perlegi, & verba Plinij mutuatus lib. 6. Epist. 6 ea in medium profero: *Invicem ego Epistolam tuam lectito, atque identidē in manus quasi*

novam sumo, & magis ad desiderium tui accendor: nam cuius litteræ tantum habent suavitatis, huius sermonibus quantum dulcedinis inerit. Epistolam, & responsionẽ tuam dum frequenter lectito, illud Apostoli 1. Corint. cap. 1. mihi occurrit. *Gratias ago Deo meo semper pro vobis in gratia Dei, quæ data est vobis in Christo Iesu, quod in omnibus divites facti estis in illo, in omni verbo, & omni scientia, ita ut nihil vobis desit in ulla gratia,* quibus verbis nõ incommodè dici valet, te vtique comprehensum. Addo, quod etiam gratia tua me divitem fecit, & dum laudibus præstantissimi viri extollor, apud bonæ notæ homines plausibilis apparebo; & quamquam semper Magnus apud probos viros habearis, inde mihi videris esse maior, quod studiosos etiam procul exquiras, vt eos honoribus, & beneficijs ad artem benè discendi allicias, vel vt eos tamquam socios tui splen-

doris

doris & ſapiẽtiæ benignus adſciſcas: bonorum equidem *P*rincipum eſt, cum Doctoribus, Iudicibus, & Aduocatis tacita quædam, naturalisque ſocietas, vt alteri ab alteris illuſtrentur, ac dum ſibi mutuó ſuffragantur, & gloria Principibus, & Doctoribus authoritas concilietur.

Cæpiſti, *P*rinceps optime, me honoribus condecorare, & inter tuos recenſere: ſat eſt cæpiſſe, vt proſequaris; & donum, quod ingratia, & nobilitate tua habuit initium, mihi præſtat actionem, vt te in poſterum iuris vinculo teneam obſtrictum, & te perennis gratiæ quodammodo reddit debitorẽ, vt belliſſimê loquitur Gregorius Papa in cap. 1. de Donation. his verbis: *Hanc ſibi quodammodo nobilitas legem imponit, vt debere ſe, quod ſpontê tribuit, exiſtimet: & niſi in beneficijs ſuis creuerit, nihil ſe præſtitiſſe putet.* Et quamvis ad iuris neceſſitatem verba præ-

fata

fata te devinxerint, ego clientulus tuus, amoris & obsequij vinculis detentus obsecro te, vt quam initio gratiam dedisti, gratuitó etiam in finem confirmes: sic oro.

Sed iam pergo, Archon præclarissime, circa tuam Epistolam aliqua perstringere, non quod tibi, aut tuæ præclarissimæ sapientiæ vellim esse obvius, vel aduersus: esset enim hoc mihi operosum, grave, & periculosum, & vt vulgo dicitur esset, contra stimulum calcitrare & hominem scientia fortem, & potentem gladiolo invadere, vel impetere, vt est in proverbio. Ecclesię lumen Augustinus adhuc in tenebris vitam degens extra Ecclesiam Christi, ita horridus, & insuperabilis argumentis reputabatur, vt enixè fideles crebris deprecationibus Deum exorarent, vt eos ab illius argutijs, & logica liberaret, sed postquam factus

fuit

fuit lux,& positus supra candelabrū aureum,nec veritas amplius vinci potuit,nec malitia vincere adhuc audebat,aut tentabat.Optimo iure lucētis huius & illuminantis sideris filius nūcuparis,eius doctrina nutritus, eius luce illustratus eius profūditate instructus, quod satis indicant tui pandectę & eruditissima a te conscripta volumina,tuus in dicendo nitor, tua in arguendo solertia,& efficacia,tuique ingenij perspicacitas, & in resoluendo profunditas, vt melius de te, quā de Apuleio dictum putem: *Multum corde sapis, nec minus ore vales.* Certè cū tuam Epistolam lego, totis viribus contremisco,& quasi obmutesco:eó namque mascula sunt tua fundamenta,argumentaque subtilia,vt prudentius me facturum existimē, si omnino succumbam,quam si minus benê tuis obiectionibus satisfaciam.Dices hoc non esse hominis ingenui, & in

palæstra literaria versati: plerique amicorum in hoc consentiunt, Malo ergo in tenuitate mea capi, quam dare terga & fugere, & rudi stylo me tibi in omni scientia, & eruditione prę fulgenti sisto, sic lapso veniam dabis, erubescenti misericordiā, & si in responsionibus meis me deprehēderis, vt bonus Princeps, & Pastor sublevabis.

1. Ad rem ergo, & in primis agnosco, Excellentissime Princeps, me protulisse verba illa, quę refers in tua aurea Epistola n 9 quibus credidi, te in eam iviſſe sētentiam, vt existimares, Deiparam habuisse debitum contrahendi peccatum originale, & cum rem ita percepissem, nō incommodè potui dubitare, an talis opinio obversetur his, quæ scribis in tractatu de Probab. canoniz. n 84 & in Epist. Dedicatoria illius libri, vbi doces ampliandas esse probabiles sententias, quas alij in exiltatione n, & con-

fir-

firmationem *P*urissimę Virginis meditati sunt: cumque ex meis fundamentis, relatis in cap. fin. lib. de Cōcept. valde probabilis videatur opinio removens omne debitum â Deipara, ideo, vt præstantissimi Doctoris testimonio possem munire præfatam sententiam de carentia debiti, iuxta tua documenta d. n. 84. scripsi, moderandam tuam opinionem circa contractionē debiti: nec alia mihi mens; absit ergo, vt possem, aut intenderē de inconsequentia, vel contrarietate notare præclarissimum, & toto Orbe celeberrimum Doctorem: vnde in d. cap. fin. subiunxi: *Sed venia tanti viri vellem ab ipso edoceri, qualiter hæc concilientur cum his, quæ scribit in prædicto libro, tract. de Probab. canoniz. n. 84. &c.*

Illud etiam addendum duxi, quod 2
ex verbis meis duo vidētur emergere vitia. Primum quod te certum, & indubitatum propugnatorem illius

sen-

sententiæ, admittentis debitum culpę originariæ in Deipara affirmaverim. Secundum, quod adeó probabilem dixi sententiam de carentia debiti, vt ferè certam, & inconcussam præfinirem. Circa primum fateor, me lapsum, & re maturius, diligentiusque perpensa, & perlectis iterum verbis tuæ Epistolę, & Apologiæ, ingenuè agnosco, te nullum verbum protulisse, ex quo possem liquidò inferre, te vnum esse ex his Doctoribus qui debitum originariæ culpæ Genitrici Dei adscribunt, quamvis aliquãdo scripseris, licet obiter, in Apologia *Prop.* 10 §. 3. in fine, non esse probabile quod. B. Virgo absolutè non habuerit debitum. Sed potui, Excellentissime *Princeps*, in hanc mentis perturbationem devenire, quia ita fortiter propositiones roboras, & argumenta conficis pro sententia contraria, vt non abs re mihi persuade-

ren-

tem, te in illam consensisse sentẽtiam dum enim video, & perpendo, te adducere grauissimos Doctores, qui sententiam de carentia debiti improbant, de errore illam damnantes, & á te expendi fortissima fundamenta, quibus illa fulcitur assertio, nec non alia etiam aduersa à te admitti, vt apparebit ex dicendis, nil mirum, si te illius sententiæ patronũ credidissem: multoties enim mens & sensus Doctoris colligitur ex modo & forma dicendi, vt notatur in l. 6. ff de verb. significat.

Sed cum in claris non sit amplius locus coniecturis, omnibus meis excusationibus occurritur, dum meũtẽ tuam in prædicta Epistola n. 14. manifestas: ibi: *Asserо, veni tua, me neque in illis locis, á te signatis, nec ullo alio, talem damnationem effecisse. Quid sapientissimi asseruerint, protuli. Quid probabiliter à doctis fuerit pronunciatum, scripsi. Quid tandem* 3

dem ego de sententia illa sentirem, tacui.
Gaudeo valdè his verbis, à te prolatis, iterum gaudeo, quod reliqueris nobis spem, te venturum aliquando in hanc sententiam, quæ carentiam debiti in Virgine propugnat: etenim esset mihi valdè luctuosum, si talem, ac tantum Doctorē, cum quo etiam errare, pulchrum, & excussatione dignum foret, aduersantem, & obsistētem aliquandò experirer; quod si votis nostris annuas libentissimè lapsum meum circa intelligentiam verborum tuorum cum tali fœlicitate compensabo.

4 Uenio iam ad secundum meum assertum de probabilitate opinionis circa carentiam debiti in Matre Dei, quam nō modó probabilem, sed tam quam indubitabilem, & veram in meo illo opere commendavi, salva semper sanctæ Sedis Apostolicæ diffinitione, ad quam spectat iudicare

de

de vero sensu Catholicæ doctrinæ, vt docet textus in cap. Maiores de Baptismo. Scio in rebus istis potius Theologorum, quam iuristarum cõsultationibus, doctrinis, & responsis standum, vt dilucidè explicat vir eruditissimus, paritet & religiosissimus P. Didac. Auend. tom. 1. Problem. in Prolus. § 10, infine. Uerum nemo etiam inficiabitur, peculiare munus iurisconsultorum esse, de obligatione, debiti agere, & de ipsius solutione, item de remissione, & de forma, & modo, quibus obligatio nascitur & extinguitur: maximè cum omnia iuris principia, quibus hęc materia continetur, rationi naturali innitantur. Neque mihi glorias concilio, dum commendo ea, quæ circa debitũ scripsi, in cap. fin. in lib. de Concept. Cedunt ea omnia in exaltationẽ purissimæ Uirginis, & secundum placita & approbationem illustrium Theo-

logorum explicatio mea circa debitum proximum, & remotum videtur expeditissima, & iuri divino, naturali, & positiuo maximè consentanea, in qua præfiniuntur certa, & indubitata principia, nullis nebulis, aut difficultatibus obnoxia, quæ si accuratè legantur, & meditentur, omnis controuersia cessabit. Cedant ea omnia in laudem Sanctæ Deigenitricis Mariæ.

5 *Pergo igitur vlterius, dicturus de* veritate opinionis removentis á Virgine omne debitum; & in primis observo, eas propositiones, quæ damnauerint erroris sententiam excludentem à Deipara tale debitum, esse authoritate Generalis Inquisitionis reprobatas, vt observo. d. cap. fin. n. 13. ibi: *Esse propositionem ab Inquisitione Generali deletam, si quis effingat, debitum in Virgine esse de Fide.* Neque immemor fuisti huiusmodi censuræ, vnde eam

evitare,& excludere conaris in tua Apologia. Propositio. §. 3. n. 30. ipsius tenorem retorquendo ad debitum in propria Virginis persona, ita vt supremum illud Tribunal tantum approbaverit, vt probabile, quod ipsa non habuerit debitum illud in propria persona, non tamen approbavit, nec iudicavit esse probabile, quod Virgo non habuerit absolutè & in vniuersum vllum debitum, saltim in Adam. Magnum, & prolixum certamen posset suboriri ex huiusmodi interpretatione, & eleganti tua distinctione circa debitum proximũ & remotum: nam ex meis principijs in d. cap. fin. a n. 1. nullum debitum proximũ contrahitur in nostra conceptione. Omnes quidem effecti sumus debitores in Adam, in quo peccavimus omnes; in sua prævaricatione, pro se, & pro nobis chirographũ obligationis conscripsit, vt dicam in-

ferius. In noſtra conceptione, cum anima corpori vnitur, executio illius obligationis advenit, vt ex S. Gregorio declarat textus in cap. Quid eſt de Pœnit. Diſt. 4. ibi: *Pro culpa parentis ex originali peccato anima poluitur prolis*, & tunc ſupplicium illius obligationis nos miſeri portamus, vt ex Gelaſio Papa inſinuat textus in cap. fin. de *Pœnit.* Diſt. 4. ibi: *Illis namque parentum iniquitas redditur, qui propterea puniũtur, quia in radice traxerunt amaritudinem peccati.* Aliud eſt enim obligatio ad pœnam peccati, aliud pœna peccati, aliud ſolutio ex illa obligatione, non eſt debitum multiplex, ſed vnum, cuius executio in omnes poſteros deſęvit. Nec debitor dici valet qui primo conceptionis inſtanti ſolvit, nec eodem animationis momento deberi, & non deberi poſsibile iudicamus: debet enim vnuſquiſque ex obligatione Adami, cuius peccatum ab ini-

tio in primo parente contraxit, sed cum homo concipitur, iam in propria persona solvit, & solutione obligatio tollitur. §. 1. inst. Quibus modis tollit. oblig. retēta tamē pœna peccati originalis, donec baptismo abolea tur, ex cap. Maiores. §. verū de Bapt. & cap. 1. de consecrat. Dist. 4. Circa quę memini, me plura dixisse in lib, de Cōcept. cap. fin. a n. 1. vnde illud debitum, quod ponitur in propria persona, quasi distinctum á debito in Adam, ex subtilitate quadam Doctorum videtur emanasse potius, quam ex rei veritate, de quo inferius, & circa Deiparam dicendum est, quod fundamenta, quibus redditur immunis à peccato originali, ea ipsa præcisè convincunt, liberam fuisse ab omni debito propter connexionem vtriusque principij, & ea, quæ Uirginem peccato immunem ostendunt, hoc ipsum etiam probant, vel saltem

red-

redduntur infirma, si ad hoc immuni tatis genus in carentia debiti non ex tendantur.

6 Sed redeo, Excellentissimè Domine, ad tuam distinctionem, & venia tua, infirmari videtur, non solum ex dictis, sed etiam ex eo, quod disputatio & lis apud supremum Generale Inquisitionis Tribunal minimé versabatur circa debitum in propria Virginis persona, sed illud agebatur, an perdidisset ius ad gratiam in primo homine, & ad hoc vltimum refertur censura Sanctæ Inquisitionis, vt dilucidè explicat idem P. Didacus de Auendaño in *Prolusione* iam citata n. 111. ibi: *Talis assertio authoritate Generalis Inquisitionis in Hispania deleri iussa est in Expurgatorio Cardinalis Zapatæ: cum enim Doctor Gonzalus Sancius Lucerus. Disc. 1. de Concept. cap. 3. sic haberet: secundum, quod suppono tamquam planum & de fide est, Virginem Sanctissimam, cum*

Ada-

Adamus peccaverit, ius ad gratiam perdidisse, & remansisse, vt potê illius filiam obligatam ad contrahendum contagium, & maculam culpæ originalis: sic ille ex Hispano Latinus factus: cum inquam sic haberet, deleri iussa sunt verba illa, y de Fe, & de Fide: vnde assertio illa nequit sustineri, immo opposita sententia est probabilior.

Ex vltimis verbis præclarissimi huius Doctoris, qui in hoc novo Orbe, sicut lampas resplendet firmamenti, habêmus, opinionem removentẽ â Virgine omne debitum, esse magis probabilem, quam oppositam, quod idem Doctor fortissimis propugnat fundamentis tom. 2. *Prob.* in *Prælud*. §. 2. et §. 9. et §. 10. et 37. et adducit d. §. 2. n. 15. quadraginta primæ classis auctores, qui subscribũt pro remotiõne debiti in Virgine, ita vt nulli vnquam debito fuerit obstricta, & inter præfatos Doctores enumerat etiam Ægidium Lusitanum, qui videtur

tur palinodiam recantasse, licet tu, Princeps Optime, eum defendere curaveris, in *Propos*it. 10. iam citata §. 3, n. 24. contra *P.* Ambrosium *Peñalo*sa, qui etiam citat *Ægidium* pro opinione nostra.

8 Nec discedunt nostri jurisperiti à sententia, debitum omne á Virgine reijciente, pro ea subscribit Abbas *Panormitanus*, Iuris Canonici lucerna, in cap. Cõquestus de Ferijs, n. 3. in illis verbis: *Sed credendum est, Deum ab hac obligatione absoluisse á principio B. Virginem, ex qua debebat carnem humanam assumere*, & inferius: *Fortius credendum quod â principio eam exemit ab illa obligatione peccati originalis.*

9 Novissimè etiam Hieronymus de Molina. lib. verit. Iur. in verit. 2. defendit, Deiparam nullius debiti vinculo fuisse ligatã, quod robustissimis rationibus ibidem confirmat; Inquit. n. 1. *Ecclesia clamat, te sine labe conceptam, &*

plu-

plures ſcriptores doctiſsimi docent, etiam te ſine debito ex meritis Chriſti vociferando liberam, quam opinionem libentiſsimè amplector, & doleo, ne omnes fideles tibi hoc munuſculo gratulentur, & in ferius. n. 2. declarat, qualiter omnes Academiæ noſtræ Hiſpaniæ pro excluſione debiti ſubſcripſerint, ibi: *& ita conſuluerunt Doctores Salmanticenſes, Cõplutenſes, Hiſpalenses, Granatenses, Cordubenſes, Oſſunenſes, vt refert P. Ioan. Anton. Velaſq. &c.* Ibidem addit, huic opinioni, tanquam veræ, vel valdè probabili præfatos Doctores aſſenſũ præſtitiſſe.

Agmen Doctorum claudat citatus P. Didac. Auendaño. d. §. 2. n, 16. vbi Virginem ita glorificat, vt neque peccaſſe in Adamo, neque originalis reatus debitum habuiſſe meritó contendat, ibi: *Quis ergo hanc libentiſsimè nõ ingrediatur viam, in qua tot ac tales duces pede inoffenso pracurrunt. Quis hîc dubi-*

dubitet, vbi timorem agmen splendidum & numerosum excludit? Quomodô non impietatem delinquat qui id Virgini vertur concedere, quod potest meritó, idcoque & debet, præclaris doctissimorũ virorum prouocatus exemplis, & quidem nonnullis res certa videtur, ex quibus P Benedictus Fernandez, & non sine magno fundamento. Credo, Excellentissime *P*rinceps, me his ducibus, & magistris, præcipuê doctissimo Benedicto Fernandez, & Licentiato Hieronymo de Molina, & citatis ab eo, potuisse constanter affirmare, non solum esse valdè probabilem sententiã, excludentem à Uirgine omne debitum, verum etiam esse indubitabilẽ, quod etiam citatus P. Didac. de Auendañ o magno fundamento dictũ, verbis proximè relatis eruditè confirmat.

11 Credo etiam, Doctores adversantes nostrę sentiæ, qui eam de errore

damna-

damnauerunt, si hoc seculo vixissent hanc viam immunitatis debiti amplexuros, & quod sententię, debitū illud affirmanti, valedicerent, perpensis tot, ac tantis recentiorum solidis, nec non acutissimis fundamentis, atque etiam generali totius ferè Orbis consuetudine, atque consensu, nam experientia compertum retinemus, quod Professores in Cathedris, & Concionatores in Pulpitis Deiparam à labe, & debito peccati prædicant immunem, & ab initio sanctam; & obiter laudandus venit eximius Doct. Franciscus Suarius, qui cum sit pro contraria opinione, nihilominus agnovit, hanc nostram esse probabilē. 3. part. tom. 2. Disput. 3. sect. 2. §. Quęrat aliquis, & ibidē, & etiam in 12. Tract. de *Peccat.* Disput. 9. sect. 4. n. 34 nulla censura dignam esse favorabilem sententiam, quam defendimus, prudenti iudicio profitetur.

12 Multa quidem, mira & illustria expendi possunt pro exceptione Virginis ab omni debito peccati originalis, & Doctores fortissima fundamenta iecerunt, super quæ aurea huius immunitatis domus fabricatur, sed cum non possit, eam amplitudinem recipere epistolaris brevitas, attingam aliqua, tam ex illorum vberrimo fonte, quam ex mea exigua supellectili, & in primis cum Sancto meo Thoma de Villanova, Patre Ioanne Antonio Velasques, & Magistro Lezana iterum atque iterum repeto, omnes propositiones probabiles, Virgini faventes, esse amplectendas, & ampliandas, idque ratio postulat, & dignitas Maternitatis iure deposcit: vndè S. Doctor Bonaventura in 3. Dist. 3. piè & sanctè rescripsit. *Quid quid non est contra fidem, attribui convenienter potest Beatæ Virgini.* & Seraphicus Frāciscus ita Filios

inf-

instruebat: *Vt omnia benedictæ Matris Dei priuilegia attribuerent, quæ illius possunt excellentiæ conuenire, atque eam omnibus laudibus â pura creatura humana perceptibilibus exaltarent.*

Præsens discursus ex doctrina e- 13
tiam eximij Doctoris *Francisci* Suares, satis & efficaciter roboratur: scribit enim de Virgine tom 2 in 3, part. Disput. 3. sect. 2. §. vlt. *Recta ratio & pietas postulat, vt quam possumus, optimam existimationẽ de illa habeamus, et vnusquisq́ ita debet esse erga illã animatus, & affectus, vt si in eius arbitrio, & potestate situm esset, hanc gratiã illi concedere nõ dubitaret.* Hæc Doctor eximius, quæ nos promovent, vt de Virgine meliora sentiamus: nec erit favorabile Purissimę, sentire cũ contrarijs, ipsam originalis reatus debitũ habuisse, aut peccasse in Adã, quod est idẽ: nã peccare in primo Patre, aliquale peccatum est, cũ in illo tota dicatur sauciata natura, &

per

per contrarium, esse immunem ab ea macula, quomodocumque illa explicetur, est quædam excellentia puritatis, & ex dictis, ad Virginis exaltationem, & excellentiam præfiniendam, eam viam excogitare debemus in re ista, plusquam probabili, per quam perveniatur ad gradum excellentissimæ puritatis ipsius. Exaltemus ergo eam filij, quantum potuerimus, maior est omni laude. Nec prętereundum, quod cum Doctor eximius adeô nos animosos & affectos erga Virginem esse contendat, vt quidquid in potestate nostra fuerit, totum in ipsius gratiam cõferamus, hoc Virgini priuilegium concedere recusaverit! cuius Doctoris magna apud omnes authoritas multos & non contemnendæ opinionis Magistros pro illa sententia conciliauit, non attendentes ad illam eximij Doctoris opinionem, de qua supra. n. 11.

vbi

vbi diximus ex ipsius verbis, nostrã sententiam esse probabilem: vnde ex eius doctrina, hoc. n. 13. relata, possumus, immo debemus eam amplecti, atque defendere.

Secundum pro nostra sententia fũ- 14
damentum subministrant omnes fere Doctores, qui pro carentia debiti superius allegantur, qui vnanimiter concordant, quod nulla melior Mater potuit a Deo eligi, ac per consequens non debuit pacto illo cum Adam comprehendi, pro quo audiendus iam citatus Hieronymus de Molina. verit. iur. 2. n. 3. ibi: *Hæc vna est, & potissima ratio, qua moventur isti Doctores nam omnia, quæ favore Matris potuit efficere, effecisse dicendum est. Si ergo a ia melior mater effici non potuit, sequitur profectò liberasse eam á debito originalis peccati, aliàs alteram meliorem efficere valuit, cum potuerit Deus aliam facere sine debito.*

Habeo etiam alia fundamenta nõ 15

minoris efficaciæ ad removendum omne debitum á Deipara, nam ipsa à S. Gabriele benedicta inter mulieris salutatur, quo explicavit, ipsam fuisse benedictam, vnicam, & beatam inter generationes, quando in Adam maledicebantur, vt explicat Dominicanus Episcopus Fr. Franc. de la Cruz, à me relatus in lib. de Cōcept. cap. 2. n. 9. illis verbis: *Nec omnes mulieres aliquo alio tempore, quam in maledictione illa prima extiterunt maledictæ, cum semper in personis plures fuerint sanctæ nec cū proprietate sermonis potest dici in multis (suppositione facta pro omnibus) nisi accipiantur simul cum illa: & tantum in Heva omnes fuerunt simul vt in parente maledictæ pœnali maledictione ob parentis culpam, præter Beatam Mariam.* Ex hac benedictione Archangeli ostenditur excluſa maledictio primæ sententiæ, quod etiam concedit D. Augustinus Serm. 11. de Nativ. Dom. ibi: *Cum dicit*

Angelus Aue gratia plena, ostendit ex integro iram exclusam primæ sententiæ: ex tūc debuit benedicta iudicari, quādo Adam, & posteri maledicebātur, neque aliquando potuit esse in indignatione Dei, vt explicat celebris Episcopus Fridericus Nausea, Ferdinādi Imperatoris Ecclesiastes. Homil. 81. ibi. *Absurdum esset credere, Mariam fuisse aliquando in indignatione Dei, (sicat fuimus nos) cum Dei Mater fuerit charissima.* & S. Gregorius in sermonē quopiam Annūciat. testatur, propter benedictionem, qua sola Virgo fuit benedicta, & propter gratiam, qua sola fuit plena, factum fuisse, vt semper fuisset sancta corpore, & spiritu: vnde infero, quod si debitum prævaricationis in Adam contraxit, non diceretur gratia plena; quia aliquando illa caruisset, neque semper benedicta, & sancta, cū prævaricatrix, & perduellis cōtra Deū tunc haberetur.

16 Iuxſta meum ſenſum pro ſenten-
tia, debitum omne â Virgine reijcien
te, ſtat Angelicus Doctor in 1. Sent.
Diſt. 44. Art, 3. ad 3. diſt 20. Art. 3. illis
verbis: *Puritas intenditur per receſſum â
contrario, & ideo poteſt aliquid creatũ in-
veniri, quo nihil purius eſſe poteſt in rebus
creatis, & talis fuit puritas Beatæ Virgi-
nis, quæ â peccato originali, & actuali im-
munis fuit: fuit tamen ſub Deo, in quantum
in ea erat potentia ad peccandum.* Nõ ſiſto
in illis verbis: *Nihil purius eſſe poteſt in
rebus creatis*, quæ omnem potentiam
denegant, ne alia purior exiſtere
poſſit, & tamen nullus vnquam affir-
mabit, in Deo non eſſe poteſtatem,
vt poſſet Matrem ita formare, ne ob-
noxia fuerit obligationi, & peccato
primi hominis, vt ſupra. n. 14. Siſto in
illis verbis. *A peccato originali, & actua
li immunis*, quę in ſententia Angelici
Doctoris perpetuam indicant remo-
tionem ab ea re, à qua dicitur aliquis

immunis, quod ita probo: quia sanctus Doctor copulativè iungit actuale & originale peccatum, à quibus contendit, Virginem esse liberam, & immunem. Sed Uirgo sacra circa actuale peccatum perpetuam habuit immunitatem, vt est notum, ergo pariter circa originale peccatum, sine vlla temporis præfinitione, sive illud considereturin se, vel in primo parente, debet immunitas admitti, & Virgini sine controversia concedi: cum vtrumque pariter admittatur á D. Thoma circa præfatam immunitatem: est enim principium iuris nostri, quod vnum determinabile, respiciens plura determinabilia, pariformiter debeat determinari. l. iam hoc iure ff. de Vulg. subst. & natura copulæ est, restringere copulata ad vniformem interpretationem, & non ad difformem. l. Quamvis. 4. Cod. de Impub & alijs substit. & sensus Angelici

lici Doctoris everteretur, si Uirgo perpetuò diceretur immunis ab actuali peccato, & ab originali perpetuô non removeretur.

*P*ræterea, puritas, quæ non est perpetua non potest dici maior omni puritate, etiam per recessum â contrario, sed hanc puritatem Angelicus Doctor ponit in Uirgine, qua non possit dari alia maior, ergo eam perpetuam agnovit, quod cessaret, si in Adam peccavisset. Declarat vtique Doctor Angelicus dicto loco, quomodó sub Deo intelligi debeat illa immunitas Virginis, explicans illam per recessum á contrario, idest, á peccato, vt sensus sit, quod Deus á peccato liber est, non tantum secundum actum, sed etiam secundum potentiam vt explicat textus in cap. si enim 40. §. Transivimus de Pœnit. Dist. 2. At puritas B. Uirginis ideó est sub Deo: quia solum secundum actum dicitur

per-

perpetuó immunis, sed non secundũ potentiam immunis est, & cum perpetuó sit immunis secundum actum ab originali peccato, non potuit in primo homine peccare, & hæc est puritas, quam Virgini tribuit Doctor Angelicus, sufficiens, vt esset sub Deò, & hic meo videri est sensus S. Doctoris, qui adeó efficax est, vt mi, hi habeam per suasum, in corde semper retinuisse, Deiparam, neque in sua Conceptione, neque in primo parente pecasse.

Ex proximè dictis lucem accipit 17
quędam glossa nostri Iuris Canonici, in Clementina. Ad nostrum, verb. *Impeccabilis* de Hęreticis, vbi explicans verba textus contra quosdam hæreticos, qui contendebãt, posse hominem in hac vita ad talem perfectionis gradum pervenire, quod redderetur penitus impeccabilis, hæc verba pronunciat: *Si hoc intelligeretur*

de

de Dei potentia absoluta, catholicè dictum esset, per eam reddi posse quem impeccabilem, & hoc priuilegium glorioſæ Virgini Mariæ creditur datum eſse diuinitus. Facta eſt impeccabilis Beata Maria æterno decreto: quia mater Dei, & numquã in primo homine peccavit: & licet ex ſententia *P.* Franc. Suar. tom. 2. in 3. part. Diſp. 4. Sect. 4. non dicatur ab intrinſeco impeccabilis Sancta Deigenitrix, tamen Doctiſſimus *P.* Didac. Auẽdaño, in Epithalam. 2. part. tituli. n 494. piè & devotè contendit, ſtare poſſe, vt maternitati Uirginis debeatur ſumma puritas, & Virginẽ impeccabilem naturaliter, ſuppoſita maternitate, & nihilominus eſſe poſſe peccabilem præternaturaliter: quę omnia ſic accipienda ſunt, vti ex Divo Thoma ſuperius explicavimus. Invenio etiam alias duas gloſſas in jure noſtro, quibus docemur, privilegio ſingulari, & miraculo eſſe im-

pec-

peccabilem Virginem puriſſimam, vnam, in cap. 1. verbo *Miraculo*, de Conſecrat. Diſt. 4. aliam, in cap. vnũ orarium. Diſt. 25. cum enim in hoc textu exprimeretur, contra naturam penè eſſe, vt ſine peccato aliquis ſit, ſubdit gloſſa: *Penè dicit propter Beatam Virginem.*

Non inelegantèr eruditiſſimus 18
ipſe P. Didacus Auendaño tom. 2. Problem. in Prælud. §. 2. defendit, neque debitum in Virgine, neque in ea carnem peccati aliquomodo inveniri, & ibidem plenè ſatisfacit his, quæ ab eximio *Franc.* Suarez obijciuntur, maximè dum ſuadere intendit hic Doctor eximius, Deiparam ſaltem ſecundum quid ſpiritualiter mortuam, quibus occurrens noſter *P.* Auendaño, in n. 22. ita ſcribit: *Quæ quidem manifeſtum eſt incommodare Virginis puritati, quando ea, quæ à prædictis dicuntur Auctoribus adeò diſſonant, vt*

ſine horrore aliquo audiri nequeant: Et quidem peccatum ſecundum quid, eo modo, quo tale eſt, omnimodæ opponitur puritati: ſicut eſſe nigrum ſecundum quid, candori aduerſatur omnimodó, & eſſe turpem, aut fædum ſecundum quid, omnimodæ venuſtati. Progreditur idem Pater in eodem *Præludio* §.3. et ex mente Sancti Concilij Tridentini, & etiam ex verbis oſtendit, debitum contrahendi peccatum â Deipara prorſus ablegandum, ac tandem in §.37. efficaciter demõſtrat, abſonum eſſe, & incompatibile, quod Deipara fuerit immunis á peccato originali, & habuerit illius de-
19 bitum peccando in Adam.

Nec abs re hoc loco, velut appendix antecedentiũ ſubiungetur, quod Deipara ab Scripturis, & Sanctis *Dei* thronus appelletur, quo fit, vt omne debitum ab ipſa remoueatur, circa quod audiendus iterum idem P. Didac. Auend. vbi proximè n. 14. ibi:

Nam

Nam in ea, quæ facta est, vt esset Dei thronus, in quo diabolo non esset locus, tale debitum esse non potuit: nam in regio throno nullus sedere alius debet, quã Rex ipse, aut fortè alius, quẽ Rex ipse voluerit honorare, de quo etiam non debitum, sed priuilegiũ affirmari queat. Hęc vir iste doctissimus, in quo probitas certat cum doctrina. Perpende, Excellentissime Princeps, an his ducibus, & Magistris, ac etiam tot robustissimis fundamẽtis potuissem affirmare, nostram sententiam esse magis probabilem, & certam.

Habemus contrarium, vt asseveras, vnum pro mille Augustinum, Ecclesiæ lumen, tam lib. 5. contra Iulian. cap, 15. quam lib. 6, cap. 4. quibus locis Magnus Parens videtur affirmare, Deiparam habuisse carnem peccati, & debitum absolutè contrahendi peccatum. Quanta sit vnius Augustini authoritas in rebus Fidei, liquidò testatur S. Hormisda *Papa*. Epist.

pist 67. dicens: *Quid de gratia, & libero arbitrio Catholica sequatur Ecclesia, cerni potest in varijs libris Sancti Augustini.* Tanti Doctoris documenta Ecclesia sequitur, & observat, quod ipse confirmas in tua Epistola n, 22. ibi: *Iam ergo, vir optime nulla culpa erit sentire cum Augustino, & si cum Augustino sentiam, sententiam esse de Fide, Virginem habuisse debitum.*

21 Videamus tamẽ an præfata loca sacri Doctoris possint in cõcordiã redigi, & ita interpretari, vt prorsus nõ habeãtur adversa, & in primis in illo cap. 15. cõtra Julianũ, tẽtabat hic perversus, carnem Christi esse carnem peccati, quia natus erat de carne peccati mulieris, vt eum convincat Augustinus, docet, eam dici carnem peccati, quæ traducitur ordinaria concupiscentiæ lege, & communi commixtione maris, & fœminæ, quod cessat in carne Christi, quæ accepta

est

est de Maria Virgine sine concupiscentia, & sine commixtione viri, tantum operatione Spiritus Sancti, inde infert Augustinus, Christum non habuisse carnem peccati, licet cõceptus videatur de natura carnis peccati, & sic scribit: *Et hinc apparet, illam concupiscentiam, per quam Christus concipi noluit, fecisse in genere humano propaginem mali: quia Mariæ corpus, quamvis indè venerit, tamen eam non traiecit in corpus, quod non indè concepit. Cæterum corpus Christi inde dictum esse in similitudinem carnis peccati, quia omnis alia hominum caro peccati est.* Hic locus summè â te commendatur in Apologia. Propos. 10. n. 7. de quo ego etiam memini in lib. de Cõcept. cap. fin. n. 13. ex quo vtrumque videtur deduci, quod Deipara habuerit debitum, & carnem peccati.

Invenio etiam alium sacri Doctoris locum, qui magis premit circa carnem peccati in Virgine. Scribit enim 22

lib. 2. de Peccat. merit. & Baptism. parv. cap. 14. *Solus ergo ille etiam homo factus, manens Deus, peccatum nullum habuit vnquam, nec sumpsit carnem peccati, quamvis de materna carne peccati.* Circa hunc locum non pauca scripsi in lib. de Conceptu cap. 2. n. 36. vbi ostendo, in omnibus antiquis impressionibus ita legi: *Quamvis de natura carnis peccati*, pro quibus adversantes substituerũt: *Quamvis de materna carne peccati.* Scio in aliquibus editionibus novissimis retineri illam clausulam: *Quamvis de materna carne peccati*, quæ erat in margine aliquorum codicum sacri Doctoris; sed postea libẽter, ne dicam audenter á margine in textũ clausulam illam adversarij transtulerunt. Dicemus infra circa alterum dubium ex lib. 6. cap. 4. contra Julianum.

23 Omnia hæc sacri Doctoris verba eó tendunt, & ideo á propugnatoribus contrariæ sententiæ allegantur,

vt credamus, singulariter á carne peccati, & ab eius debito Christum removendum, sed non Deiparam: cum ex sententia Augustini habuerit carnem peccati, sicut cęteri Adam Filij. Includunt pacto & debito Deiparã; quia in ea ponunt carnem peccati, subindeque peccasse in Adam enixê profitentur. Ego tamen existimo, neque illationem convincere ad prędiendum debitum in Deipara, neque Augustinum simpliciter, & absolutè dixisse, carnem Mariæ esse peccati. Moveor sequentibus fundamentis.

Primó, quia Sanctus Doctor circa 24
carnem Christi an dicatur peccati, videtur in eam inclinasse sẽtentiam, vt Christus carnem peccati susceperit, vt refertur in cap. Filius 8. de consecrat. Dist. 4. ibi: *Filius Dei carnem peccati suscepit, & pœnã sine culpa: vt in carne peccati & culpa solueretur, & pœna,*

qui

qui textus depromptus est ex lib. 1. sacri Doctoris, de Baptism. parv. cap. 37. et est explicatu difficilis, & antinomiam videtur habere cum d. cap 25. cōtra Julianum. Quod si sic interpretere verba illa textus canonici: *Filius Dei carnem peccati suscepit*, vt ad carnē matris referantur, sequentia textus verba similem interpretationem elidunt: *vt in carne peccati, & culpa solveretur, & pœna*, cum in propria Christi carne, per redemptionem in morte ipsius dicatur culpa, & pęna soluta. Hæc cum ita sint, consequens est, vt antilogiata Doctoris loca debeant accipi in bono sensu, ne sibi contrarius Magnus parens videatur.

25 Sed dicendum est, & firmiter tenendum, Christum non habuisse carnem peccati, ex illo textu Augustini contra Iulianum, id quę etiam Doctor in Scripturis Maximus Hieronymus ostendit in Commentarijs E-

pis-

pistola ad Galatas, vt habetur in cap. vtilem penult. 22. quæst. 2. ibi. *Cum & ipse Dominus noster non habens peccatum, nec carnem peccati, simulationem peccatricis carnis assumpserit, vt condemnans in carne peccatum, nos in se faceret justitiam Dei.* Neque obstat textus in d. cap. Filius Dei, in quo Augustinus advet sans objicitur; quia inspecta originali scriptura sacri Doctoris in d, lib. 1. de Baptism. parvul. cap. 32. iuncto cap. 33. reperio, apud Augustinum his locis plenius & clarius rem explicari: nam dictis capitibus illud agit, videlicet, Filium Dei in carnem suam non transtulisse peccatum, tanquam venenum serpentis, sed tantum transtulisse mortem, vt esset in similitudinem carnis peccati pœna sine culpa, ita vt in carne peccati, culpa solveretur & pœna. Hic est succus illorum capitū. Multum interest inter carnem peccati, & similitudinem carnis peccati,

quod explicans Augustinus. Serm. 48. de Uerb. Dom. dicit: *Si ergo similitudo carnis erat peccati, non caro peccati, quomodo vt de peccato damnaret peccatum in carne? Solet & similitudo capere nomẽ eius rei, cuius est similitudo.*

26 Ex quibus prefiniendum est, verba illa d. cap. *Filius Dei*, sic esse admittenda, vt caro peccati ponatur ab Augustino pro similitudine carnis peccati, vt rectê explicat glossa ibi. in positione casus, his verbis: *Dicitur hic quod Filius Dei suscepit carnem similem carni peccati*, cum qua glossa concordat alia, verbo *peccatum* in cap. si enim 40. de Pœnit. Dist. 2. ibi: *Peccatum, ideſt, Christum habentem similitudinem carnis peccati, ideſt, mortalem, & similem carni peccatrici*, quamvis alia glossa in cap. vtilem verbo *simulationem*, carnẽ peccati accipiat pro simulatione carnis peccatricis, vt sic Dominus falleret diabolum. 22. q. 2.

Rur-

Rursus quamvis diceremus, Sanc- 27
tum Augustinum circa carnē Christi diversas protulisse sententias, minimè tamen sibi videretur adversus: quia caro Christi potest dici caro peccati, secundum generalem carnis humanæ rationem, cum carnem humanam assumpserit ex Adami genere, & semen Abrahæ apprehenderit & indè eam accepit, & tunc carnem peccati dicimus impropriè, & in lata significatione, vel vt loquūtur Theologi, ex vi generationis. Sed quia repugnat in homine Christo ratio & nomen peccati, cum simul sit Deus, vt dicemus infra, ideo multis in locis edocuit Augustinus, Christum non habuisse carnem peccati, sed tantum similitudinem carnis peccati.

Hæc quæ dicta sunt de Christo 28
Domino circa carnem peccati, similiter erunt admittenda in Deipara ob dignitatem maternitatis, & honorē

Filij, & caro Virginis, quamvis veniat de propagine peccati, & iuxta generalem carnis rationem & ex vi generationis intelligatur esse peccati, tamen in ipsa Deipara, & propter ipsam fuit dignificata, vt non tam caro peccati, quam similitudo carnis peccati, ad similitudinem Filij in ipsa reperiatur: Caro enim Mariæ est caro Christi, vt ex *Augustino* docet textus in cap, *Accesserunt*. 97. §. item in Psalmo de Consecrat. Dist. 2. ibi *De carne Mariæ carnem accepit, & ipsam carnem ad manducandum, ad salutem dedit.* Item in cap. Omnia, in eadem Distinct. referuntur alia S. *Ambrosij* verba, super Psalm. 134. eiusdem ferè tenoris, ibi: *Unde ipsa veritas ait ad discipulos: hæc caro mea est pro mundi vita, & vt mirabilius loquar, non alia planè, quam quæ nata est de Maria*, si ergo vnam, eamdemque carnem Christi, & Mariæ esse profitemur, cur vtramque

pec-

peccati expertem non prædicabimus? Carnem Mariæ ex relatis auctoritatibus etiam in sacra synaxi participamus, absit, aliquid in ea ponere coinquinatum, aut, quod sapiat carnem peccati, aut suboleat.

Item Augustinus, in Serm. de Assumpt. Uirg. cap. 5. hæc habet: *Caro Christi, caro est Mariæ.* Item Serm. 43. de Nativit. Dom. et 30. ad *Fratres in Eremo. In cœlo qualis est Pater, talis est Filius, & in terra qualis est mater, talis est secundum carnem filius.* Et Ambros. de Incarnat. cap. 9. ibi: *Eadem igitur secundum carnem generantis Mariæ, genitique substantia*, quibus adstipulatur textus in cap. Qui Episcopus. in Dist. 23. ibi: *Vt qui erat in divinitate Dei Patris Filius Deus verus ex Patre esset, & verus homo ex Matre, carnem ex Matris visceribus habens.* Una caro dicitur parens cũ filio. cap. Contradicimus. 35. quæst. 3. ibi: *cũ unaquæque pareb intur pater et filius,*

de quo videnda glossa in cap. *Pœnitentia* 4. de *Pœnit.* Dist. 3. & l. fin. Cod. de Impuber. & alijs subst, et dicebat Bald. cons. 40. n. 2. volum. 3. quod mater, & filius vna persona censetur, & quod natura matris in carne non poterat à filio separari, præcipuè ex alio juris principio, quod quando aliquid derivatur ab alio, sapit naturam, & qualitatem eius á quo derivatur, l. fin. Cod. de Donat. neque potest qualitatem innatam, & quæ est talis non sequi. l. 2. ff. de *Interdict.* Addemus postea alia circa identitatem Christi, & Matris in carne.

20 *Fuit* olim caro, quæ descendit in Virginem, in ascendentibus eius caro peccati, sed non pro Maria, sicut neque pro eius filio, & caro vtriusq; virtute divina radices non egit in carne peccati Adami, nec descendentium, nam illa caro ad illos tantum porrigebatur, qui erant pacto com-

prehensi, & qui per commixtionem carnis, & concupiscentiam erant nascituri; & caro *Adami* respectu Deiparæ, & cum ad eam venit, non habetur vt caro peccati, & quamvis ex generali carnis ratione, lato modo diceretur, esse peccati, tamen quia ante Adam destinabatur, vt esset Dei Mater, sufficiebat illa destinatio, vt vitiū carnis in *Adamo*, quoad Virginem purgatetur per divinam potentiam, cum ex *Adamo* esset nascitura, posterior in executione: Et non violenter induci potest simile quoddā ex nostro jure, quo docemur, vitia rerum aliquando purgari, & expungi per reversionem in potestatem domini, vt accidit in re furtiva, quę si revertatur ad dominum, vitiū rei omninó purgatur. l. 4. §. Quod autē, & §. Labeo, & §. *Ite*m Labeo ff. de vsucap. & *Inst.* eodem. §. Aliquando.

Fuit vitiata caro in *Adamo*, &

quo-

quodammodó ipsius furtum fecit, eam á Domino suo avertendo, sed quia Deipara, vt refert citatus P. Didac. de Auendaño in Amphiteatro n. 444. in fine, Domina est vniuersi, non potuit considerari vitium illud carnis, nec quando ad ipsam venit, neq; in Adamo respectu ipsius Virginis: quia tunc iam erat destinata Mater, & debebat vitiũ carnis expurgari, quasi in potestatem Dominæ reversa sit: idem enim iudicamus de re reversa realiter, sicut de re reversa, vel habita in destinatione, & quę destinantur, perindè habentur, ac si realiter existerent: destinatio enim pro facto habetur. l. et si non. §. Quid ergo. l. lana. l. vestimentorum ff de Auro & argento legato. l. ligni §. 1 ff. de leg. 3. l. Denique §. Quęsitũ. ff. Quod vi, aut clam: præcipuè ex intentione legislatoris in favorem Matris, circa quæ multa essent dicenda, sed perga-

mus

mus ad notata per D. Joannem del Castillo lib. 5. Controvers. cap. 62. a n. 56. vsque ad 86. sufficit enim, quod Deigenitrix ab initio esset mater præparata, vt omnia ei maternitatis privilegia concedantur, & conserventur, sicut dicimus in jure de querela inoffiicioſi testamenti, quæ adhuc non instituta, nec petita, sed tantum præparata, & destinatione concepta transmittitur ad hæredes, perinde, ac si realiter, & in actu esset proposita. l. 6. §. fin. ff. de *Inoffic.* testam. Iuxta hunc interpretandi modum potest accipi id, quod novissimè refert citatus D. Hieron. de Gusman. verit. iur. 1. n. 5. videlicet, quod sexta Synodus decreverit, carnem, Christi, & Christiparæ non fuisse assumptam de carne *Adami* vitiata, sed ex carne, quam habuit ante peccatum, vt procedat huius auctoris intelligèntia secundum terminos nostræ resolutionis.

nis, vt per virtutẽ divinam videatur in Uirgine vitium carnis ab initio evacuatum, vt similis *Filio*, q. ad carnẽ attinet, Mater veneranda monstretur, quò respexit *D.* Bernardus, dum scribit: *Caro Mariæ ex Adam sumpta, maculas Adæ non admisit.*

Sed nec illud prætereundum duxi, quod de baptismo idem *Augustinus* habet in lib. 1. de Bapt. parvul. cap. 39. ibi: *Per Baptismum Christi id agitur, vt caro peccati evacuetur*, quę verba referuntur in cap. 1. de Consecrat. Dist. 4. Si ergo lex peccati in carne per Baptismum evacuatur, vt etiam testatur D. Gregorius in cap. Quid est de Pœnit. Dist. 4. cur dignitas Matris Dei non evacuabit peccati carnem? Qui discursus à me excogitatus, efficaciter commendatur ab Abbate Panormitano, in cap. Conquestus. n. 3. de Feriis: *Cum enim in ea non solum peccatum originale deleverit* Deus, *sed etiam*

omnem pravitatem, & concupiscentiam, adeò, quod peccare non poterat; & cum ipsũ peccatum tollat baptismus, fortius credendum, quod à principio Matrem suam exemit.

Nec quia legimus, Beatam Mariam fuisse baptisatam, ex hoc dicendum, quod habuerit carnem peccati: quia non fuit baptisata, vt caro peccati in ea mundaretur, nec vt aliqua eius iniquitas diluceretur, sed potius, vt humanitas in ea commendaretur. Baptisma in Deipara nihil habuit quod abluceret, sed illud accepit, vt haberet characterem christianitatis, vt docet Archidiaconus in cap. Valẽtinianus. Dist. 63. Insuper addit Franciscus Marcus in Decis. Parlam. Delph. in decis. 951. in principio, quod Virgo sacratissima fuit baptisata nutu divino, vt filio cõformaretur. Novissimè contendit Fr. Christophorus Delgadillo, Beatam Mariam non fuis- 31

se

se insignitam aliquo charactere, videndus in lib. de Sacram. cap. 4. Dub. 19. n. 62. & sicut Saluator noster baptisatus fuit, non vt caro eius (quam suscepit de nostra conditione) mundaretur, sed tantum propter exemplum imitationis, ex cap. Si baptisata, & cap. *Per* aquam de Consecrat. Dist. 4. Similiter caro Virginis nulla indiguit mundatione, & baptismum accepit, vt impleret legem Filij in exemplū imitationis. Nec egebat mundatione, cum numquam fuerit filia iræ, nec vas immundum, nec serva diaboli.

32 Considero etiam, ad removendū carnem peccati á Virgine, aurea verba Extrauagantis Cum præexcelsa. de Reliq. & venerat. Sanct. vbi Summus *Pontifex* Sixtus Quartus ita constituit: *Vt omnipotenti Deo, cuius prouidentia, eiusdem Virginis humilitatem ab æterno respiciens, pro reconciliando suo authori humana natura, æternæ morti obnoxia lapsu*

ipſu primi hominis, eam ſui Vnigeniti habitaculum Sancti Spiritus præparatione conſtituit, ex qua carnem noſtræ mortalitatis pro redemptione populi ſui aſſumeret, gratias referant. Caro de Maria Uirgine aſſumpta, fuit antidotum contra venenum peccati, quomodo ergo illa caro erit peccati? ſicut enim non poſſunt mors, & vita, vel lux & tenebrę miſceri, nec in idem coaleſcere, ita antidotum, & venenum non poſſunt cumulari in vna carne Mariæ Virginis, quę fuit remedium noſtræ ſalutis, & reparationis primi hominis, & totius naturæ lapſę: neque ex eodem fonte, ex quo naſcitur juſtificatio cõtra peccatum, poteſt naſci ipſius peccati fœditas, & iniuria. l. Meminerint. Cod. vnde vi.

Credo, Excellentiſſime *Princeps*, 33
me ſufficienter oſtendiſſe, Beatam *Virginem* non habuiſſe carnem peccati. Caro humana, quæ fuerat pecca-

ti, semper respectu Virginis pervenit ad casum, á quo incipere non potuit dici, vel esse peccati, maximè si consideremus, Deiparam esse eiusdē cum Deo essentiæ, quoad carnem attinet, pro quo audiendus S. Anastasius Synaita lib. 6. *Anagog.* ibi *Quis quæso, aut ex hominibus, aut ex Dæmonibus audebit dicere, quod ea, quæ est eiusdem simul cum Deo essentiæ, quoad carnem attinet, non sit ad imaginem, & similitudinem eius, qui est ex ipsa natus. Quomodó est enim mater eiusmodi filij, non ferens in se integram, & illæsam fœtus sui imaginem?* Itē scribit S. Petrus Damianus. Serm. 1. de Nativ. Mar. *Habitat in Angelis Deus sed non cum Angelis: quia cum illis eiusdē non est essentiæ. Habitat Deus in Virgine, cum qua vnius naturæ habet identitatem.* Et iterum: *Inest vni creaturæ, videlicet, Mariæ Virgini, identitate: quia idem est quod illa.*

34 Neque Divus Augustinus illorum sen-

sententiæ hæsit, qui peccatũ B. Virginis carni imposuerunt: dicit enim in Sermone. 2. de Nativ. *Quis unquam in eius anima, vel corpore locus potuit inveniri peccati, quæ ad instar cæli continentis omnia, templum Dei est effecta*, et in Serm. 20. de Concept. *Decuit, vt talis sit suo modo mater, qualis & filius*, et in lib. de Natur. & grat. cap. 36. *Excepta itaque sancta Virgine Maria, de qua propter honorem Domini, nullam prorsus, cum de peccatis agitur, habere volo quæstionem &c.* et alibi: *Mariam dixi, tum ergo non licet de peccatis agere.* Quomodo ergo carnem peccati in Deipara admisisset Augustinus, qui sic recusabat, quæstionem movere de peccatis, vbi Mariæ nomen intercebat?

Neque veritatem supradictam 35
turbare videtur locus ille Augustini, in illo cap. 15. Contra Julian. de quo supra. n. 20. Nam littera benè perpensa, nihil expressum habet, vndè evin-

camus,

camus, Doctorem sacrum admisisse carnem peccati in Deipara. Dixerat prædicto loco, concupiscentiam fecisse ingenere humano propaginem mali: deindè quasi tacitæ respondens obiectioni, addit. *Quia Mariæ corpus quamvis indé venerit, tamen non traiecit in corpus, quod non indê concepit.* Verba hæc non aliud exprimunt, quam quod venerit Beata Maria ex propagine mali, & quod eam propaginem non traiecit in corpus Christi, quod omne verum est. Venit ergo Maria benedicta ex carne peccati, sed ex hoc non sequitur, quod habuerit carnem peccati, nisi carnem peccati accipiamus in sua lata significatione, & impropriè, vt dixi supra.

36 Fuit in Christo, & in Matre singularis conceptio, & miraculosa, ille sine carnis concupiscentia, & sine maris concubitu conceptus fuit operatione Spiritus Sancti, vt legimus in

cap

cap. Omne itaque. 27. q. 2. Maria autem per concubitum coniugum cõcepta, sed ex parentibus non proletarijs, et sterilibus, & licet venerit de propagine mali, in ea tamen non cõsideratur aliquid malum, neque venenum peccati: nam fuit concepta sine libidine parentum, vt probo lib. de Concept. cap. 2. n. 37. Libido parentum est, quæ facit carnem peccati, et quæ transmittit peccatum in prolẽ, et quæ traducit propaginem mali, vt etiam probo dicto cap. 2. ex verbis Magistri Sententiarum, qui ita scribit: *Dum sibi invicem vir, mulierque miscentur, sine libidine non est parentum concubitus, ob hoc filiorum ex eorum carne nascentium non potest sine peccato esse cõceptus, vbi peccatum in parvulos non transmittit propagatio, sed libido; nec fœcunditas naturæ humanæ facit, homines cum peccato nasci, sed fœditas libidinis, quam homines habent ex illius justissima condemnatione pec-* grimi

cati. In summa circa carnem Deiparæ, quod non potuerit esse peccati, multa scripsi dicto lib. de Concept. cap. *Fin.* n. 13. §. Non obstat.

37 Restat, vt satisfaciamus alteri dubio, quod excitas ex lib. 6. contra Julianum. cap. 4. vbi divus *Augustinus* explicans locum illũ *Apostoli*: *Vnus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt*, subiungit: *Vide quia consequens esse voluit, vt intelligantur omnes mortui, si pro omnibus mortuus est: quia ergo non in corpore, restat, vt in peccato esse mortuos omnes, si pro omnibus Christus mortuus est, nemo neget. &c.* Habemus ferè concordantẽ textum in cap. In scripturis. 8. quæst. 1. Ex his authoritatibus in tua *Apologia Propositione* 10. § 1 n. 6. contendis, Christum mortuum pro Deipara, quod nemo negabit: infers etiam, sen sũ *Apostoli* eum esse, vt omnes, pro quibus Christus mortuus fuit, mortui dicantur morte peccati, & inde

in-

inferri, quod Beata Virgo mortua fuerit sufficienti modo morte peccati, ac per consequens habuerit carnem peccati, & obligationem contrahendi peccatum in *Adam*.

Sed venia tua, Clarissime Princeps, non obstat argumentũ, neq; illatio ex doctrina Apostoli, & *Augusti*ni convincit, vt credamus, Deiparam habuisse carnem peccati, nec debitũ contrahendi peccatum: neque verba proximè relata mẽtionem faciunt de *Virgine* Sacrosancta, quamvis in generalibus illis propositionibus videatur comprehendi, nec èx illis infertur, ipsam fuisse mortuam morte peccati. Non est ista Virgo de numero omnium, sed supra omnes, vt late probo in libro de Concept. cap. 18. n. 1. quod etiam ipse probas in tract. de Probab. Canoniz. n. 379. vbi habes pulchra, & erudita ad præfiniendum præsens assertum. 38

39 Stet ergo, Christum pro omnibus mortuum, stet etiam, omnes morte peccati mortuos, sed hoc vltimum Virgini nequit convenire, quia mortua non fuit morte peccati, moritur delitijs affluens, & mors in ea nihil invenit quod puniret, vt dicit Doctissimus Uiguerius, de Inst. sac. in commentario 3. ibi: *Mors in Christo non fuit pœna peccati, sed conditio naturæ, prout etiã in Beata Virgine*, sicut etiam de Christo dictum reperitur in cap. Non regenerabantur infine. de consecrat. Dist. 4. Concinit. *P.* Trexus in Epist. D. Pauli. ibi. *Quomodo igitur intravit mors in Virginem si peccatum non pertransit animam eius? Quomodo intrauit mors in Christum, qui peccatum non fecit? voluntate eius mors regnavit, igitur & voluntate eius regnavit mors in Virgine ad maiorem suorum meritorum cumulũ.* Probant prędictæ authoritates, mortem in Virgine fuisse ex conditione naturæ, non

ex

ex supplicio, neq; ex poena peccati.

Sed quâvis diceremus, quod absit, Deiparam habuisse carnem peccati, & potuisse in ipsam à parentibus traduci, non ex hoc dicendum erat, quod peccavit in Adam, & quod contraxerit debitum culpæ originariæ, neque erat recta illatio ex carne peccati ad debitum contrahendum, ita vt necessariò illud eliceretur ex carne peccati. Posset per divinam gratiam ita concipi Deipara, vt descenderet in eam caro peccati, quin obstricta, & obnoxia esset peccato Adami, in quo tantum illi peccaverunt, qui erant voluntati eius in radice alligati, ad quos dumtaxat pactum initũ cum illo, porrigebatur, ex Osea cap. 6. *Ipsi sicut Adam transgressi sunt pactum, ibi prævaricati sunt in me.* Hi autem hoc pacto continentur, ad quos lex vniversalis de justitia non habenda extendebatur, casu quo prævaricaretur

Protoplastes, respectu horum peccare in *A*damo, nihil aliud est, nisi simul cum *A*damo peccante peccare: quia omnes nos vnus homo fuimus tunc cũ illo, vt habetur in cap. Quæris. de Consecrat. Dist. 4 & in cap. iam itaque. 1. quæst. 4. et in cap. 1. caus. 24. quæst. 3 et in cap. Divina. De *P*œnit. *D*ist. 4. Qui textus desumpti sunt ex doctrina S. *A*ugustini. lib. 1. de Peccator. merit. cap. 10. et ex lib 3. cap. 7.

Erant omnes posteri in lumbis *A*dam, et eorum volũtas quodammodo reputabatur voluntas illius primi hominis, vt exactè probo in lib. de Concept. cap. 1. n. 21. & n. 22. sed nihil commune habet lex carnis cum illo pacto, cuius terminus, & causa est consensus, & voluntas, licet consequenter infirmitas peccati originalis accedat animæ ex coniunctæ carnis corruptione, vt dicitur in cap. illud. § est enim languor naturæ. 15. quæst. 1.

Ne-

Neque debuit Deipara illo pacto cõ prehendi, quæ destinabatur ab æterno, vt esset Dei legislatoris mater, sicut colligo ex mente Magni Chrysologi. serm. 145. ibi. *Maria Mater vocatur, & quando non Maria Mater?* Et Dei Mater æterna dicitur in cap. Inventa 44. caus. 27. quest. 2. iuxta editionem Lutetiæ Parisiorum de Anno. 1561. quamvis in alijs impressionibus novissimis non mater æterna, sed mater electa Vnigeniti proponatur, quod ferè idem est: quia intelligitur electa ab æterno, iuxta sententiam Magni Chrysologi, & ex illo *Prob.* cap. 8. vsl. 23. *Ab æterno ordinata sũ &c.* Unde noster D. Ferdinandus Oxeda in cap. *Firmissimé* de Consecrat. Dist. 4. liquidò testatur, quod ab æterno Virgo Maria fuit mater destinata, & libera ab omni obligatione primi parentis, & quod alias foret inepta maternitati Dei, si aliquando catuisset

gra-

gratia, & leges ſeculi illam providentiam circa parentes ſemper habuerunt, vt eis omnia á filijs videantur conceſſa, quæcumque filij dare potuerunt. l. Aurelius. §. Titius. ff. de Liberat. leg. Virgo ſacra eſt mulier, quã pręparauit Dominus ab æterno Filio ſuo, ſuper quam ædificavit ſibi domum, vt dicitur in cap. Naſci. Diſt. 56. non enim debet debito, vel obligationi antiquę hęc domus ſubiugari, vel pacto, aut hippotheca illa generali comprehendi.

Rurſus cum eminentiam gratiæ in Deipara conſidero, ſicut illam non vulgatiter intra omnia, quæ facta ſũt, modo ineſtimali contueor, ita non lege aliorum in generali obligatione demetiendam opinor, imó ſingulari divinitatis operatione, ab omni peccati, & debiti adiunctione liberrimã dijudico, & ſicut Filius, Rex Regum, & Dominus Dominantium ab omni

ni debito antiquo Adami per natu-
nam est immunis, per gratiam Ma-
ter Deigenitrix eamdem participat
immunitatem, sumpto argumento
ex l. Princeps. ff. de Legibus. Non vti-
que Maria comprehensa pacto: quia
Mater, et thronus Dei, & etiam ob-
iectum, ad quod creata omnia respi
ciunt: vnde quamvis ad eam descen-
deret caro peccati, in ipsa tamen erat
evacuata, nec debitū poterat ad eam
extendi, cum neque in Adamo pec-
caverit, nec pacto, vel debito fuerit
obnoxia, & illa naturę origo, & in firmitas per gratiam fuit excluſa, nun-
quam generali lege, vl pacto compre
hensa, de quo supra. n. 29.

Sed adhuc salva res non videtur, 41
nam vrges grauiter ad constituendū
debitū originariæ culpæ in Deipara,
revelatione quadam Angelici Doc-
toris ad Episcopum Fantinum, quam
summè commendas in Epistola ad

me missa, & in tract. de *Probab.* canoniz. a n. 350. vbi eam validissimo Doctorum testimonio confirmas, et postea. n. 354. reuelationis verba ita commemoras: *Quare Domine Episcope miraris, si in scriptis reliqui de Virginis Conceptione, quod vivens credidi? Quando enim talia scripsi, tunc solum respexi ad divinum statutum, quo B. Maria peccatum originale contrahere debuisset, cum propagata fuerit sicut cæteri homines, tamen quia Mater Filij Dei est, privilegio singulari fuit præservata.*

Ex hac revelatione forte vibras telum in eos, qui Uirginem á debito culpæ originariæ liberam, & immunẽ esse contendunt: & in me pulchra & eleganti veteris antithesi, ni placeat dicere *antitheton*, vbi affirmatio, & negatio opponuntur, & sibi mutuô cõtrariantur, quod in nostris legibus *tractur* dicitur: nam quidquid constituerimus verum esse, falsum reperi-

tur

tur. l. Qui Quadringenta 88. ff. Ad Leg, Falc. vnde ſuppoſita ſuperiori mea doctrina, & ſtante revelatione, hoc veteris eleganti dilemmate, & ſillogiſmo vtrinque conſtringente: *Vel admittis revelationem illam S. Thomæ, vel non admittis? Si admittis debes in Virgine debitum affirmare, & ſententiæ debitum illud neganti valedicere. Patet: quia revelatio illa debitum in Virgine affirmat, ad labem originalem contrahendam. Si non admitis: ecce te non admittentem propoſitionem probabilem, à ſapientiſſimis prudenti iudicio, & frequenti calculo affirmatam, ſcilicet, S. Thomam Dei iuſſu revelaſſe, fuiſſe Mariam ſine peccato originali conceptam.* Hęc in tua Epiſtola. n. 41.

Magno cultu veneror Divũ Thomam, vbique Magnum, vbique Angelicum, vbique præ multis vnum, quem ſtudiorum meorum Patronum à prima ætate in corde deſtinavi, qua re

re diligenti solertia debeo examinare negotium, & de veritate huiusmodi revelationis accuratè disputare. Possem, Princeps clarissime, revelationem reijcere, et vt suspectam repudiare, & pro hoc sensu multos adducere *P*atronos, sed invenio, te subtiliter, & actiter, in d. tract. de *P*rob. Canoniz. à n. 352. invehere in eruditissimum, & Illustrissimum Ferdinandum de Salazar, qui dictam revelationem admittere recusavit. Quis hoc exemplo nõ trepidabit? Et non verebitur congredi cum Pastore vigilantissimo, qui, vt dixi, multum corde sapit, nec minus ore & calamo valet. Ergo vt me possim a tuis subtilibus in *S*alazarium argumentis expedire, alia mihi via procedendum.

In primis licet demus veram fuisse revelationem, tamen circa verba ipsius magnum invenio discrimen inter *D*octores de illa mentionem fa-

cien-

cientes: nam à tenore clausulæ verborum à te prolatæ. d. n. 354. longè distat series ipsorum, & contextura ab alijs interpretibus admissa. PP. Bustos, itẽ Lezana, & Cartagena, vt refert nobilis, pius, & illustris Doctor D. August. Sarmiento. *En su Clarin del Aurora, Artic.* 23. verba originaria Angelici Doctoris in hac revelatione, ita cõponunt: *Scies Episcope, quod quando talem opinionem posui, solum habui respectum ad divinum statutum, quo Beata Virgo peccatũ originale contrahere debuerat, nisi per Filium suum fuisset præservata, sed Dei Filius Matrem suam ab originali maçula præservavit.* Hanc vltimam verborũ seriem admittit noster Jurisperitus Hieronymus de Guzman, in d. verit. 1. n. 40. licet aliquantulum á verbis discedat, & loco illorum: *Scies Episcope*, substituit: *Scias Domine Episcope.* Item loco illorum: *ab originali macula præservavit*, subrogat: *Ab originali ma-*

tula reservavit, & hanc esse veram cō, texturam, cum Ioanne de la Fuente & cum M. Bustos liquidó contestatur. Item noster *Advocatus* Ioannes Guerrero in sua illustri informatione pro Virginis exemptione, concordia. 15. §. 4. in omnibus concordat cū d. Hieronymo de Guzman, & comparatione facta ad tenorē prophetiæ á plerisque admissæ, in omnibus ferè distinguitur illa, quæ â te commendatur. *Aliter ego in lib. de Concept. cap. 10. versus finem*

Uide, Domine mi, quale judicium haberi possit, vbi ipsa verborum series sibi non constat, & tanta difformitate, & diversitate cōpilatur. Dicam etiam liberè quod sentio, & venia tua dicam, periculosum esse originale, quod à quibusdam interpretibus extraxisti pro stabiliēda prædicta revelatione, eapropter superius suspectam dixi: præcipuè propter illa verba: *Si in scriptis reliqui de Virginis*

conceptione, quod vivens credidi, quæ sunt omninó addita, neque in cæteris exemplaribus reperiuntur, nec D. Thomas, vt dixi supra. n. 16. vivens credidit, B. Mariam aliquo originis vitio maculatam, & licet aliquando contrarium scripserit, id evenit ex causa aliqua extrinseca, & exteriori, scilicet, ex Academiæ Parisiensis, tunc vsu, aut ex obseruantia Magistrorum, vt eruditè tradit *P. Didacus* Auendaño vbi supra, & ante eum tenuerunt ex sacro ordine Prædicatorum *Ambrosius* Catherinus, & Vicentius Iustinianus, vt diligentissimus obseruat citatus Ioannes Guerrero in prædicta informatione, Concord. 13. § 1 ibi: *Responde Ambrosio Catherino de su mesma Religion, fundado en dos Religiosos de la mesma Orden, el vno Obispo de Compsa, que dize, que como vido S. Thomas, que muchos Doctores de aquel tiempo tubieron lo contrario, no quiso apartarse*

carse por no ser singular, y lo mismo dize Fr. Vicente Iustiniano in cap. vlt. traido por Pedro Canicio in cap. 29. lib. 5. Novissimè citatus Hieronymus de Guzman. verit. jur. 1. n. 23. ex doctrina illustrium Episcoporum *Francisci de Arauxo*, & *Francisci a Sosa*, Fr. Ioannis à S. Thoma, Seraphim Porrecta, & aliorum, fundat, D. Thomã non docuisse aliquando ex proprio motu Uirginem peccasse in Adam, & si aliquando contrarium scripsit, in vita retractasse, de quo ipse agis in tua Apologia in *Appendice*. à n. 268. Nec aliquid Doctori Angelico restabat in cœlo retractandum circa id, quod non docuerat in terra, vel in ea degens retractaverat. De vera sententia, & mente Divi Thomæ scripsi in lib. de Concept. cap. 2. n. 21 & n. 22.

Rursus cum á citatis Doctoribus diversæ proferantur scripturæ, sibi

in

inuicem circa verba prophetię derogantes, nihil firmitatis habere possunt, argumento textus in l. scripturę 14. Cod. de Fide Instrumēt, & in hac conflictatione lecturarum, cum non constet, qualis ex productis accedat veritati, præcisſè erat recurrendum ad primitiva Prophetiæ verba, vt fides prædictæ revelationi tribueretur, exemplo eorum, quæ scribunt Doctores nostri circa productionem instrumentorum, contrarietate, vel diuersitate laborantium, vt eruditê explicat *Petrus Surdus* tom. 3. Cons. 432. à n. 5. Nec in tanta contrarietate liquidô constare potest, quale sit primitivum originale, sive Archetypū, aut Prototypum verborum S. Thomæ ad Episcopum Fantinū, ad quod posset recurri: & cum non habeamus formalia verba *Angelici* Doctoris, nihil ex illis adversus nos potest induci, cū forsam ex mutatione vnius

verbi, vel interpositione vnius puncti, vel commatis perfectus, & purus sensus corrumpatur, & ex leviſſima mutatione facti, docent leges, totum jus corrumpi, idque Doctores nostri colligunt ex l. *Si* ex plagis 52. §. In clivo Capitolino ff ad Leg. Aquil.

Sed esto, curreret series prophetiæ iuxta integrã á te (*Pastor* Egregie) præfixam, & sine vlla delibatione, aut diminutione verborum, an tunc talem revelationem reijciens, deberẽ de inconstantia argui, dum propositionem probabilem, quę ex dicta revelatione consurgit, in exaltionem Uirginis non foveremꝰ Sanè hoc primúm tentas, immo hoc vnum tentas in tua refutatione superius tradita. Sed venia tua, nulla consurgit varietas, vel inconstantia adversus meam doctrinam: quia licet toties in libro de Concept. scripserim, ampliandas esse propositiones probabiles, quę in

exaltationem Sereniſſimæ Virginis meditantur, procedunt ſcripta mea in his rebus, quæ non ſunt connexæ cum aſſerto aliàs contrario Virginis puritati. Cum ergo revelatio ſcindi non poſſit, ſi admitterem in vno, ſcilicet, in præſernatione culpę, deberem vtique in altero non reprobare, videlicet, in obligatione, & debito, quod contineri in ipſa revelatione contendis, & præmiſſa hac tua circa debitum intelligentia, non deberem vrgere propoſitionem, Virgini etiam faventiſsimam: quia ſunt res connexæ, & ex altero reſultaret adverſus meam doctrinam abſonus intellectus, & tunc vtile vitiatur per inutile. Non alienum â re judicavi, verba tuæ Epiſtolæ tranſcribere. n. 20. ibi: *Niſi voluiſſes, etiam ſententias, quas iudicamus erroneas, debere nos dignitati Virginis provehendæ idoneas iudicare.*

Præterea adhuc poſita revelatione

iux-

iuxta seriem verborum à te prolatã, non conuincitur, Deiparam directè in Adamo peccasse, aut necessitatem cõtrahendi originale peccatũ subijsse, tale quidem ex rigidis illis verbis non deducitur, sed illud tantũ, Virginem iure ordinario propagationis, nisi præventa fuisset, vel præseruata per gratiam, cõtracturam in sua persona, & in primo parẽte, peccati originalis miseriam. Sunt verba revelationis ambigua, tam ad debitum, quã ad culpã, & ad ius commune, & speciale, nec debemus, illam intelligentiam capere, quæ Virgini possit officere. cap. Abbate 25. De Verbor. signif. cum verba debeant naturaliter, & in suo rigoroso sensu accipi l. Fin. Cod. de His, qui ven. ætat. impetrav. & verba ambigua debent ad consonum intellectum redigi. l. 1. §. Quod ait. ff. Nequid in loco sacro. Nec ad casus extraneos, & incompatibiles

lici-

licitum est verba retorquere. l. Cum Aquiliana. ff. de Transact. Et quamquam verba, quæ multifariam secundum proprietatem intelligi possunt, soleant accipi in quolibet sensu. l. Cum lege Cod. de Testam. tamen æquius est, vt accipiãtur, & interpretentur in humaniorem, & saniorem partem l. Fin. Cod. de communi servó manumit. Sic debemus verba Angelici Doctoris in bono sensu interpretari, & in saniorem partem, & jure ordinario, vt dicemus. † Digest.

Uel aliter, & simplici via, & clarius posset dici, adhuc admissa revelatione, Angelicum Doctorem non aliud expressisse, nisi quod B. Maria, præcisa ratione maternitatis, contrahere debebat peccatum originale, quod nemo negat, & hunc esse sensum, ex eo convincitur, quia subiungit: *Tamen quia Mater Filij Dei est, singulari privilegio fuit præservata*, vbi

particula *quia* causalitatem continet, vt indè inferamus, propter maternitatem, præservatam fuisse, sed ea præcisa, debitum contracturam, & tunc in sua conceptione, & in primo parente peccasset, vt clarè explicat citatus Doctor D. Augustinus Sarmiento, vbi supra. §. 23. infine, ibi: *Sabras Obispo, que lo que yo escriui, no es lo que tu piensas: lo que dixe, y lo que digo, es, que la Virgen Santissima auia de caer necessariamente en el peccado, si su hijo no la detubiera y preservara, pero el la preservo, y la detubo* por ser su Madre.

Vidisti, Prælatorum Optime, quã lubrica sit contextura prædictæ revelationis, qua etiam adversantes exultant. Vidisti etiam, quam facilé elidatur, adhuc retenta lectura, quam â varijs Auctoribus deprompsisti. Verum si ex revelationibus res ista sit enucleanda, plures possem in medium proferre, quæ satis convincunt om-

ne

ne id, quod noſtra aſſertione contendimus, videlicet, Deiparam, neque in ſe, neque in Adamo peccaſſe, et citatus Hieronymus de Guzman in verit. Iur. 1. n 40. refert quam plurimas huius rei revelationes, & citat Patrẽ Guarnicium, afferentem triginta & tres revelationes, & noviſſimè Deiparam cuidam moniali apparuiſſe, et revelaſſe, ſe omnino fuiſſe liberam ab omni contagio prævaricationis *Adã*, id que duplici ex cauſa, tum quia Mater Dei erat, tum denique, quia erat tabernaculũ & thronus Sanctæ Trinitatis: duæ quidem potiſſimæ rationes, quibus oſtendi ſupra, liberam fuiſſe Virginem ab omni debito culpæ originariæ. Habemus etiam aliam revelationem B. Amadei in ſua Apocalypſi, quæ in Bibliotheca Sancti Laurentij del Eſcurial aſſeruatur, dicentis: *Tu ſola ab vniuerſali damnatione præſervata fuiſti, non tu mortua fuiſti in Adam,*

Adã, vnica es, vnica immaculata. Manet ergo difficultas, quæ ex revelatione S. Thomæ erupit, sufficienter explicata.

42 Neque excluso debito, quod remotum appellant, nec reiecta alia quacumque contractione culpæ actuali, vel reali à Virgine, sequitur aliquod inconveniẽs circa redemptionem ipsius: cum meliori modo, & præstantiori fuerit per *F*ilium redẽpta, vt explico in lib. de Concept. cap. *F* in. n. 10. ibi: *Dices, si B. Virgo, neque remotum debitum habuit originariæ culpæ, ergo no fuit redempta per Salvatorem, vel de quo fuit redempta? Breviter, & resolutivé dico, quod fuit redempta singulari redemptionis modo. Non fuit redempta à peccato, quod contraxißet, vel cui fuißet aliqua necessitate obnoxia, sed tantum fuit redempta à peccato, quod contrahere posset, si speciali gratia nõ fuisset præventa, & præservata.* Quæ verba paucis mutatis,

transf-

transcripsi ex Epithalamio sapientissimi Didaci de Asuendaño. part. 2. Tituli. n. 500. quæ mihi fuerunt iucundissima, & nostro iuri ciuili, & canonico maximè congruentia, quæ dilatare curavi multis fundamentis iuridicis, quibus prędicta veritas fulcitur, & commēdatur, & ni fallor, illis suppositis, nulla vrget difficultas circa redemptionē sacratissimæ Virginis.

His peractis, venio ad alia verba 43
tuæ præclarissimæ Epistolæ. n. 24. quæ sunt appēdices illorum, quæ scripsisti in Tract. de Probab. Canoniz. n. 357. quibus ostēdis, pro tempore præsenti, controversiam de carentia debiti in Virgine, nec vtilem esse, nec favorabilem ad prędipuum mysteriū præservationis eius à peccato originali, imò potius esse impeditivam, & retardantem diffinitionem Virginei conceptus à reali macula peccati originalis. In super arguis imprudentiæ

tiæ eos, qui immaturè, & sine temporis opportunitate opinionem de carentia debiti inculcant, nil aliud agẽtes, quam retardare negotium, & diffinitionem controversiæ de actuali contractione maculæ, & eius immunitate. Cum ergo diffinita non sit principalis causa circa immunitatem Virginis ab actuali contractione culpæ per sedem Apostolicam, divertẽdum non est, vt existimas, ad quęstionem diversam de contractione debiti: etenim nihil aliud ex hoc sequitur nisi diversis processibus, & disputationibus intricare negotium, ita vt neque finem, nec decisionem sit habiturum, vel tardas recipiat moras. Huc respicit tua erudita censura.

Sed venia tua, Princeps eruditissime, nulla se offert circunstantia, ob quam de carentia debiti tacere teneamur, nec aliqua imprudentia cõsurgit ex propositione remo vente

de-

debitum à Virgine pro tempore prę-
ſenti, cum culpa, & debitum in hac
re debeant eodem vinculo fœderari,
quod ſic oſtendo. *Primo* quia licet
præſervatio ab actuali culpa, & im-
munitas à debito culpæ ſint res di-
verſæ, nihilominus reputantur con-
nexæ, & vna ab altera dependet, ne-
que eſt novum, aut inſolēs, vt ea quæ
diverſa ſunt in cauſa, vel nomine,
idem ſint in effectu, cap. *Ad* ſedem
§. vtramque. 35. quæſt. 5. cum ergo v-
na ex altera ſequatur, vtramque de-
bemus vno judicio terminare: quia
connexorum idem eſt judicium, ex
iuribus, & Doctoribus, quos conge-
rit D. *D.* Thom. de Carleval de Iu-
dic. lib. 1. Diſput. 2. queſt. 4, n. 176. ma-
ximè cum cauſa, & cauſatum ad pa-
ria procedant, l. Oratio ff. de Sponſal.
Gloſſa Marginalis in l. Maritum 21.
Cod. de Procurator. et vna, & eadē
res in connexione non debet diver-

ſo

so iure cenceri, l. Eum qui ædes. ff. de Vſucap. ac per conſequens cum propoſitiones prædictæ non recipiant commodam diviſionem, non eſt tribuendum imprudentiæ, ſi de vtraque quęſtione ſimul ventiletur.

Quod culpa illa originalis, quam ex Adã trahimus, ita connexa ſit cũ noſtra reali conceptionis macula, vt intelligatur omnino cõiuncta, et hæc ſit quaſi effectus illius cauſæ, & radicis, vt probatur in cap. Divina clementia. de *Pœnit.* Diſt. 4. ibi: *Illis namque parentum iniquitas redditur, qui propterea puniuntur, quia in radice traxerunt amaritudinem peccati*, Et cap. Lex diviuæ. 27. quęſt. 2 ibi *Protoplaſtus ille, radix, et origo noſtra*, ideô noſtra culpa dicitur originalis Ex illo peccato Adami oritur neceſsitas cõtractionis culpæ in nobis, vt docet D. Anſelmus de conceptu Virg. cap. 7, vbi ita ſcribit. *In Adam omnes peccaverunt, quando ille peca-*

vit:

vit: non quia tunc peccauimus, ſed quia de illo futuri eramus: & tunc facta eſt illa neceſsitas, vt cum eſſemus, peccaremus; indè, ex illo peccato, ex illa radice deriuatur illa neceſſitas in nobis, & ex tunc ſumus obligati, vt etiam probo in libro de Concept. cap. 1. n. 19. in hoc expendens duo expreſſa S. Auguſtini, & Ambroſij teſtimonia, ſic ille in lib. de Peccato orig. contra Pelagiũ: *Si nunc primum illa cognoſcis, ſi de peccato primi hominis, quod eo ſint obligati, qui carnaliter generantur infantes &c.* Sic iſte: *Diabolus Euam decepit, vt ſupplantaret virum, obligaret hæreditatem.* Fuit enim in ſupplantatione obligatio, quæ idẽ eſt cum debito, & noſtra culpa connexionem omnimodam habet cum illa obligatione, & debito. Dicam apertius.

Peccatum originale ab Adam trahimus, cap. Iam itaque, ibi: *Traxit ergo &c.* 1, quæſt. 4. cap. Hanc ſocietatẽ,

§.omnes,& cap. Quid est.de *Pœnit.* Dist.4.Ipse *Protoplastus* sua prævaricatione omnem suam posteritatem obligavit. Omnes in Adam, & in eius transgressione obstricti fuimus, cap. Quæris de Consecrat.dist.4.cap. Vt cognoverunt.cap. Quomodo renovari,de Pœnit. Dist.2. Ex tunc obligatio nata est,etiam quo ad posteros,pro quibus vtique cum Deo paciscebatur,& ex illo tempore cæpit cedere dies obligationis. Obligatio in diem in nostro iure consistit ab initio ante diem, licet effectus obligationis non exequatur nisi die veniente.l.Cedere diem. ff. de Verb. signif. Peccatum originale nostrum in Adamo incœpit,ipse nos ex tūc fecit debitores: Obligatio, & debitum ab ipso deriuatur, & in conceptione nostra solvitur,quæ est manifesta D. *Anselmi* doctrina,nuper tradicta, ibi: *Ex tunc facta est illa necessitas, vt cum esse-*

eſſemus, *peccaremus*, quibus prædicta connexio culpæ & debiti expreſſé conſtituitur.

Hæc cum omiſſerint Interpretes, debitū proximum, & remotum meditati ſunt, & quaſi res omnino ſeparatas, & diverſas cōtingunt, & in varias quæſtiones methaphiſicas diſtorquentur, de quo ego fuſius lib. de Concept. cap. vlt. â n. 1. Quidquid ergo philoſophentur, illud perpetuum erit, quod peccatum originale, licet in conceptione proprium iudicetur cuiuslibet hominis, eius contractio, & obligatio ab Adā venit, & tantum exigit indiuiduum, in quo executio obligationis ponatur, vt accidit in conceptione noſtra, vbi eſt noſtræ miſeriæ reatus, trahens obligationis radicem ab Adamo. Peccatum originale noſtrum, eſt emanatio quædam illius radicis, executio eius primæ obligationis, & effectus illius

cauſæ ; & ſanè hę duæ propoſitiones ſibi mutuó correſpondēt: Qui habet in conceptione peccatum originale, habuit etiam debitum in Adam , & qui in illo,&cum illo contraxit,poſtèa in cōceptione ſupplicium peccati originalis portabit: pendet enim vnum ab alio , tamquam includens, & incluſum.

Quo ſuppoſito, nulla rectaillatio, aut cōſequētia ſequitur ex diviſione vtriuſque articuli,& inordinatè res ipſa ageretur,ſi admitteremus immunitatem in Virgine à reali contractione culpæ,& ſimul non admitteretur carentia debiti,præterea implicaret, ipſam habuiſſe debitum in Adam,et eſſe immunem à peccato originali in ſua conceptione, vt maturo iudicio conſiderat P. Didacus Auendaño. tom. 2. Problem. in Præl. §. 37. Claudicaret articulus circa immunitatem actualis culpæ in Conceptio-

ne

ne Virginis, si debitum etiam non reijceremus. Falsò vulnus medetur, qui illud à radice non extirpat, et frustra ramos incidere conatur, qui radices non evellit. Ex cap. quia radix de Pœnit. dist. 2. Nihil Deus facit frustra; ad quid, quæso, illa obligatio, vel debitum Virginis in Adam? nam ad redemptionem non est necessaria, vt dixi supra; Si illa obligatio respectu Virginis numquam erat reducenda ad actum, & executionem, cur circa illam tam acriter se divexant interpretes? In nostro iure nullius momenti est actus, cuius effectus numquam sequetur. l. 4. §. Non est statuliber. ff. de Statuliberis; & frustra disputatur de eo, quod nullum effectum operabitur. l. 3. ff. Quando dies legati cedat. l. Non oportet ff. de Leg 2.

Præterea habemus iuris regulas, quibus cavetur, quod qui vult conse-

quens, admittere teneatur omne antecedens neceſſarium ad illud, nulla facta diviſione, vt teſtatur Dominus Ualenc. Velaſq. conſ. 109. n. 51. & conſ. 112. n. 62. et conſ. 123. n. 43. & quãdo vnum infertur ex alio, ſapit naturam, & qualitatem eius à quo infertur l. Fin. Cod. de *D*onat. Nec ſcindũtur articuli in rebus connexis, ſed vna ſententia terminãtur: quia eius quod habet annexionem, & connexitatẽ, iudicatur ſicut de principali, & tanquam vnum, & idem reputatur. l. eũ actum ff. de Negot. geſt. l. cum eiuſdẽ ff. de ædilit. edict. circa quod videndus Florianus de *S*. Petro. in l. cum ex pluribus 8. ff. Ex quib. reb. ad eũd. iudc. eat. & in l. Hoc iudicio. n. 8. ff. Famil. erciſc. & etiam *P*aul. de Caſtr. conſ. 12. n. 14. volum. 3. Sic in praxi receptum eſt, vt emergentia neceſſaria influant negotio principali, & eadẽ ſententia terminentur, ex doctrina

eorundem.

*F*inem litibus esse imponendum 44
iura proclamant, cap. Finem litibus de Dolo,& contum.l. Litibus Cod. de *A*gric.& cens.lib.11.l.*P*roperandum Cod. de iudic. Expedit enim Reipublicæ,ne lites diutius perseuerent,& ne lites ex litibus oriantur, vt prædicta iura conclamant. Etenim hæc controversia de immunitate Uirginis à peccato originali,quasi immortalis perseverat magno dispēdio;& nescio quid habeat latentis mysterij, ne temporibus nostris diffinita cōquiescat,nisi fortè hoc eveniat ex illa prophetia Simeonis:*Tuã ipsius animam pertransibit gladius, vt revelentur ex multis cordibus cogitationes*, quã explico in libro de Cōcept.cap. 5.n. 15. de gladio peccati originalis, qui tantum tetigit Deigenitricis animam,vt prolixis disputationibus revelentur hominum cogitationes cir-

ca hoc mysterium, donec Ecclesia litem sedauerit, & controuersias. *Absumptum* est omne ferè tempus à constitutione Ecclesiæ Catholicę circa hoc vnum dubium de immunitate Uirginis ab actuali contractione originariæ culpę, & manebit adhuc in dubio, & sub iudice, si obtineamus in primo, an peccaverit in Adā? Dicetur ergo, & rectè: *Longa vobis restat via, ingens pontus*, et vt brochardico Hispano loquar: *Seran estas otras quinientas*. Lites hinc ex litibus nascentur, et adversarijs via aperietur ad nova iurgia. Adhuc in Victoria perdemus oleum, et operam: quia nihil actum creditur, dum aliquid addendū supereſt, ex eleganti textu. in l. Cum Syllanianum in fine. Cod. de His quib. vt indign.

45 Tardi, & desidiosi nè simus in defensione communis Matris nostræ, quæ non segniter in rebus nostris

ver-

versatur, sed citò, & properé interpellat pro nobis, ac nos, vt filios tuetur atque tutatur, qui elucidant eam, vitam æternam habebunt, & eapropter scriptum reliquit humilis ille contemplator Idiota, cœlesti sapientia pernobilis, in *Prolog.* contemplat. de Virg. Mar. ibi: *In futuro seculo glorificabit servientes sibi, si eam honorificaverint in præsenti.* Spero Excellentissime *Princeps*, Pastor Egregie, indies meliora, & spero, te futurũ nostræ opinionis strenuum, & præclarissimum Patronum, & *Propugnatorẽ*, sic omnes de te vno ore dicemus.

Nomẽ habes, quod clara tibi præstantius auro
Fama dat, & meritum tollit in astra virum.

Dicemus etiam â veritate & amore coacti illud, quod in simili scripsit S. Isidorus Peluſiota: *Nemo vt opinor, imò vt persuasum habeo, eas animi dotes, atque virtutes, quæ in te sunt, verbis vllis consequi poterit, nê si decem quidem linguas,*

ac

ac decem ora, paremque linguis animarum numerum habeat.

Scripsi, Excellentissime Princeps, quæ potui, non quæ volui, vt exceptionem à debito originalis nævi, communisque iacturæ in Virgine commendarem, & vt eam ex integro et pleno planè sanctam, & almam demostrarem, cedant in eius honorē, & in approbationem Sanctæ Matris Ecclesiæ, cui omnia mea scripta submitto. *Accipe ergo hæc, Princeps meritissime*, & si quæ erravi, vt *Præceptor* emenda, vt Pater, & Dominus excusa.

Vale.

(✠)

APPENDICULA.

EXCELLENTISSIME Princeps licet plenitudo gratiæ ad excludendum in Virgine peccati debitum, adiectione non indigeat, nec vlla requirat commendationis augmenta, nihilominus, vt mea est erga Puriſſimam affectio, etiam perfecto opere & epiſtola iam ſignata, hanc appendiculam ſubnectere deſtinavi, vt ita maiori famulatu Virgini videar deſervire. Aliquatenus etiam ad hoc compellor, nam cum meam Epiſtolam legiſſet integerrimus Conſiliarius D. D. Didacus de Baeza, vir omni iuriſprudentia cõſpicuus, vnus de multis illuſtribus Senatoribus noſtræ Limanæ Cancellariæ aliqua in favorem noſtræ ſententiæ, ſubtili ingenio, maturoque iudicio prænotavit, quæ non expedit prætermittere; & ſuppoſito illo principio, ſcilicet, Virginem ante Adami peccatum

fuisse præelectam, & Maternitati prædestinatam, iuxta illud: *Ab æterno ordinata sum*, quod Deiparæ convenire Ecclesia ipsa decantat, & plerique Doctorũ de Virgine dictum libentissimè testantur, dicebat doctus Consiliarius, omne debitum â *D*eipara explodendum, & ablegandum: maximè cum sacra Biblia hoc ipsum contestentur, dum in eis legitur: *Dominus possedit me in initio viarum suarum.* vel: *Initium viarum suarum*, & iterum *Nondum erant abyssi, & ego iam concepta eram*, & *A*libi: *Ab initio, & ante secula creata sum*, ex quibus infertur, Uirginem ab æterno, & ante *A*damũ prę electam: & quamquam omne quidquid á Deo ordinatum est, ab æterno fuerit ordinatum, aliquid tamẽ speciale his locis explicatur, quod Uirginis excellentiam concernit, vt magna profunditate meditatur eruditissimus *P. D*idacus *A*uendaño. tom. 2. *P*roblem. in Prælud, §. 8. n 79.

Item debemus primogenituræ ius

in

in ipsa primogeniti matre dignoscere, & contemplari, iuxta illud Ecclesiast. cap. 24. vers. 5 *Primogenita ante omnẽ creaturam.* Quę verba pro Uirgine assumit, & decantat Ecclesia, quãvis Filio eius primariò conveniant: quia similibus eam voluit gratiæ dotibus cumulare, pro quo audiendus Divus Bernardinus Senensis serm. 51. de Beata Virgine cap. 4, ibi: *Tu ante omnem creaturam in mente Dei prædestinata fuisti, vt Deum ipsum hominem procreares,* Præfata enim testimonia licet in sensu litterario de divina sapientia, de *F*ilio Dei intelligantur, Uirgini etiam cõvenire, vt matri, superius scripsi. n. 28. et. n 33. et. 40. Quibus adstipulatur consideratio illa pijssima *P*atris Benedicti Fernandez super Genesi cap. 1. Sect 1. n. 5. vbi affirmat, propter Dominum Jesum, & propter Dominam Mariam mundum fuisse conditum, vt ad eos tota ea constructio rerum ordinata, vti ad finẽ esse videretur. Vidẽdus P. Nicolaus Auancinus 2. part. oratione

de

de Uirgine, à 1. vsque ad 4. vbi eleganti stylo, & eloquentia sublimi ostendit, Deiparam ante omnem creaturam in mente divina conceptam, & maternitati destinatam, neque subiectam fatali *Adami* decreto.

Quo supposito, doctus noster Consiliarius inferebat, nõ esse Deiparã pacto *Adami* adstringendam, cum delictum, & prævaricatio ipsius fuerit Uirginis ordinatione posterior, nec debeat prevaricatio illa trahi retro ad tempus antecedens, quo *Virgo* sacra iam erat ante *Adamum*, & pactum prædestinatà, maternitatique præelecta. Huius rei illa potissima ratio ab illustri Consiliario tradebatur, quod delictum *Patris* non ligat filios antea conceptos vel natos, ex cap. non imputatur 1. q. 4. cap. si habes. 3. q. 4. cap. quæris de Consecrat. Dist. 4. l. 2. Cod. de Libert & eor. lib. cumque Virgo sacra ante *Adami* delictũ debeat considerari concepta & ordinata, non potuit casus ille prævaricationis Adam

ipsam

ipsam apprædere, aut notare, et quod delictum Patris non præiudicet filijs antea conceptis, vel natis, manifestissimè comprobatur per Ceuallos commun. contra comm. q. 653. á n. 14. Molinam de Hispanor. Primog. lib. 4 cap. 11. n. 54. vers. vtcumque, & hoc etiam expressũ est in nostris legibus Regni. l. 6. tit. 27. Part. 2. l. fin. tit. 31. part. 7. l. 3. tit 8. lib. 8 Recop. et cum doctrina *D. Aug.* idem tenet noster D Franc. de *Amaya* observ. lib 2. cap. 6. n. 50.

Hic discursus à doctissimis etiam Theologis efficaciter commendatur, præcipué ab Illustrissimo P. Salazar, quẽ refert, & sequitur Fr. Ferdinadus Camargo in Epitome, sive Chronologia sacra. fol. 3. ibi: *Antes me quadra mucho lo que trae de sententia de otros el Padre Salazar, que la Virgen fue decretada descendiente de Adam, considerado antes que cometiese el pecado original, y quando el pecó, ya avia precedido la eleccion, y predestinacion de la Virgen para Madre de Dios, y assi no la alcanso la ley*

del pecado, cometidodeſpues: como alhijo naſcido no daña ſegũ la ley la traiciõ, q̃ deſpues cometio el Padre. Ni puedo aplicarme a creer, que ſiendole poſible a Dios, lo dexaſe de hazer. Hoc amplius: nam leges de crimine paterno loquentes non priuant filios iure primogenituræ iam ſibi ſaltim in ſpe competenti, tempore criminis commiſſi á patre, vt eruditè idem Molina dicto lib. 4 cap. 11. a n 52. comprobat, & elucidat. Ergo multo magis dicendum eſt in iure ad gratiam, Virgini iam queſito tempore prævaricationis *Adam*.

Urgebat etiam noſter Regius Conſiliarius validiſsimo, meo videri, fundamento, quod prævaricatio illa, ſiue delictum *Adami*, quo tota manſit ſaucia-ta poſteritas, in nullo potuit Virgini officere, ducens argumentum à delicto *Patris*, per quod veniunt bona confiſcanda, quo caſu filius tantum amittit per delictum paternum ea omnia, que â patre erat habiturus, non verò ea, quæ aliunde vel à genere, vel à fortuna, vel â

maioribus haberet, vt latè probat Antonius Gomez in l.40. Taur. n.91. Hinc deducebat, Uirginem per Adami delictū non perdidisse ius ad gratiam, cum non ab eo, sed á Deo gratiam sempet habuerit. Quod ego ita explico.

Si Adamus non peccasset, omnes permansuri essemus in gratia, & iustitia originali; propter eius inobedientiam, & prævaricationem perdidimus jus ad gratiam, & iustitiam originalem. Sed quid Virgo sacra per Adamū erat gratiā consecutura ex illo pacto generali? Per Adamum erat justificanda, aut reprobanda? Quis talia fatur Indecorum videtur de Matre gratiæ ista cogitare, neque debuit gratiam per Adamum participare, sed aliundè, & ab ipso Deo immediatè, vnde nihil perdidit in delicto primi hominis, ad quod expendo textū in l.3. ff. de Interdict. & relegat. ibi: *Eū qui civitatem amisit, nihil aliud iuris adimere liberis, nisi quod ab ipso perventurum esset ad eos, quæ vero non á patre, sed á genere, â civitate,*

tate, à rerum natura tribuerentur, ea manere eis incolumia.

Corroboratur ex l. Emancipatum §. Fin. ff. de Senator. vbi dicitur, quod si pater, & avus fuerunt Senatores, si pater commisit delictum, per quod efficiatur infamis, nihilominus nō amittit filius priuilegium Senatoris, quod ipsi competit ex persona avi, quod non alia ratione procedit, nisi quod illam dignitatem nō tam â patre, quam ab avo participat, vnde ius ad gratiam in primo homine benedicta Deigenitrix non perdidit, cum illud ab ipso Deo participasse credatur.

Nec minus doctè idem Regius Consiliarius subiūxit, quod lex, & statutum non porriguntur ad præterita, sed tantum ad futura, ex cap. Fin. cap. cognoscentes de constitut. l. Leges. Cod. de Legibus, quod ego potius ad pœnalia, & ad delicta extendendum opinor, etiam si eadem ratio vigeret ante conditam legem, & statutum: nam non debe-

rent

rent extendi ad præteritum, ex doctrina Alderani Mascardi de Generali statutor. interp. conclus. 13. a n. 2 Nec est considerandum tempus rationis, sed tempus legis, cum illa ratio, quæ etiam militaret in præterito, priusquam stabiliretur, non esset lex, vel statutum, quāvis esset motivum legis, vel statuti condendi, & licet ratio legis antecedat legem, tamen prohibitio legis non trahitur retro ad tempus antecedentis rationis, sed locum habet in occurrentibus demum post prohibitionem, vt idem Alderanus contra Cephalum ibidem probat. n. 3 et n. 4 Ex quibus infertur, legem illam generalem, sive statutum Adamo iniunctum non extendi ad Virginem ante ipsum ordinatam, & in mente divina conceptam.

Et corroboratur principale Doctoris assertum: nam origo ac primordialis natura cuiusque rei dumtaxat attenditur, non autem qualitas in consequentiam veniens, ex l. siquis nec causam 4.

ff. si cert. pet. l. 3. §. 1. ff. de Tutelis & à primordio rei posterior formatur eventus. l. vnica Cod. de Impon. lucrat. descript. lib. 10. & Dominus Valenzuela Velasquez cons. 113. n. 104 maximè cũ origo cuiusque actus semper inspiciatur, vt idem *Author* prosequitur. n. 105. Cumque ante *Adam* iustissima dispositione, & favorabili *Virgo* veneranda ponatur, origo illa debet attendi, nec debet voluntas Virginis interpretatiuè in *Adamo* computari, ita vt cum eo consensisse credatur, quod certè in dedecus verteretur creatoris.

Addendum in super ad ea, quæ scripsi supra à n. 4 vsque ad n. 18. quod adeò dissonant propositiones affirmantes peccati debitum in Deipara, vt sine rubore, & perhorrescentia exaudiri nequeant: nam quamvis ex Magno *Augustino* in illis libris contra Julianum, si forsan omnes sacri Doctoris sunt, aliqua deducantur, quibus intenditur, nõ derogari in aliquo Virginis perfectio-

ni, & ſanctitati ſi ponatur obnoxia peccato primi Patris, cum illud oſtendat tantummodo naturæ originem, & infirmitatē, nihilominus ex eiſdem libris contrarium videtur adſtruere: nam lib. 3. cap. 26 omnimodam connexionē cum illo magno peccato *A*dami, omnes nos habere demonſtrat, & ex eo mali originem dimanare, atq̃ venenum manifeſtiſſimè aſſeverat: inquit enim: *Non attendis, peccato illo magno vniuerſam in deterius mutatā fuiſſe naturam, vnde fuerat propago ducenda*, & paulo inferius: *Proculdubio ſatis evidenter apparet, vndê trahunt parvuli obligationem peccati, cum carnaliter naſcuntur, non enim hanc trahunt ex opere, quo humanam Deus naturam fecit, ſed ex vulnere, quod naturæ humanæ hoſtis inflixit.* Quomodo ergo non derogabitur Uirginis perfectioni ſi obſtricta relinquatur peccato Adami & ab inimico ſauciata tunc habeatur?

Item magnus ipſe *A*uguſtinus contra eumdem Iulian. lib. 1. hæc habet:

Illud

Illud peccatum, quod ex Adæ inobedientia, hoc erat, quod omnia contaminavit, ex quibus verbis Virginem non peccasse in *A*dam valida argumentatione concluditur: nam si in *A*damo peccavit, ergo in eo etiam contaminatio illa, quod verè redundaret in ignominiam Virginis & Saluatoris Filij: non enim pro illa, sed pro cæteris hominibus statutū illud vniuersale latum est, & iterum repetto, quod nō capio, qualiter nostrū personaleoriginis peccatū ab illo magno possit seiungi, cū sit omnino connexū, vt ex verbis *A*lex. *A*lensis 3 p. summæ. quæst. 41. mēb 4. art. 1. cōfirmo, ibi: *In peccato originali non punitur filius pro peccato alterius: erat enim vnusquisq; nostrū in persona, aut saltem in radice cum primus deliqueret parens, & quia sic in illo eramus, consentimus interpretativè*, quod ex Magno *A*nselmo evidērius demonstravi supra n. 43. Ex illo peccato magno residet in nobis miseria, & damnum, vt frequenter querimur, & inde venit carentia visionis Dei, cap-

ptis-

Maiores. §. sed adhuc quæritur de Baptismo. Hæc cum ita sint, quis æquis oculis exaudiet, Deiparam in *Adamo* peccasse, & obligationi primę subiectam fuisse?

Deinde peccatum originale est reatus quidam, seu obligatio ad pœnam æternam, veniens ex delicto primi parentis, vt eruditè tradit *Abbas Panormitanus* in cap. Conquestus. n. 3. de Ferijs et id expressè colligitur ex cap. Firmissimè de Consecrat. Dist. 4. Ergo si peccaret Deipara in *Adamo*, ponenda erat in reatu, et connumeranda esset inter reos l. vlt. ff. de Public, Iudic. l. 46. §. in reatu ff. de Iur. Fisc. l. 1. Cod. vbi Senatores, vel clarissimi. Quod totum repugnat Virginis perfectioni.

Rursus manifesta prouenit ignominia ex eo, quod Virgo sacra dicatur habuisse debitum contrahendi peccatum in ipso *Adamo*: nam qui tale affirmat, necessario fateri debet, quod peccauit in Adã, quod in Adamo fuit pec-

catrix, quod in illo homine fuit diabolicæ servituti obnoxia, & hoc ipsum confiteri debet in Virginis Conceptione, & nativitate, scilicet, quod nascendo, ex *A*damo peccatrix fuit & diabolicæ servituti obnoxia, quæ est illatio evidens ex cap. Hanc societatem. 12. de Pœnit. Dist. 4. ibi. *Prius ex Adamo peccatores nascuntur, & diabolicæ servituti obnoxij*, vbi ponderanda illa verba: *ex Adamo peccatores nascuntur*, quæ illam connexitatẽ, & ignominiam omninò explicant. Nõ enim debet Mater Filij Dei hac ignominia, & stigmate infami inuri. Relegemus omne dedecus à Deipara, nec communibus maculetur iniurijs, nè quod vna via prohibetur, alia admittatur contra iuris principia.

Rursus sicut Divus Paulus scripsit, quod omnes in *A*dam peccauerunt, vnde eliciunt adversantes debitũ in Deipara, similiter Divus Iacobus in Epistola Canonica cap. 3. verss. 2. edixit: *In multis offendimus omnes*, ideſt, actualiter

peccamus, vt explicat textus in cap. si enim 40. de Pœnit. Dist. 2. ibi: *Nos autẽ iuxta Epistolã Iacobi multa peccamus omnes.* Atqui Deipara omnium consensu libera fuit ab actualibus peccatis, & ab vniversali lege ipsorum, ergo etiam non peccauit in Adam, & in illo peccato magno non fuit comprehensa, quamvis omnes in eo peccauissent: et vtrobique contra legem vniuersalem debet induci ratio specialis, & ius singulare, ne illo statuto teneatur, vt in simili decernit textus in l. ius singulare 16. ff. de legibus, vbi dicitur, quod ius singulare est, quod contra tenorem legis propter aliquam rationem specialem authoritate constituentium introducitur. Cedãt omnia in obsequium Uirginis Sacrosanctæ.

70-465
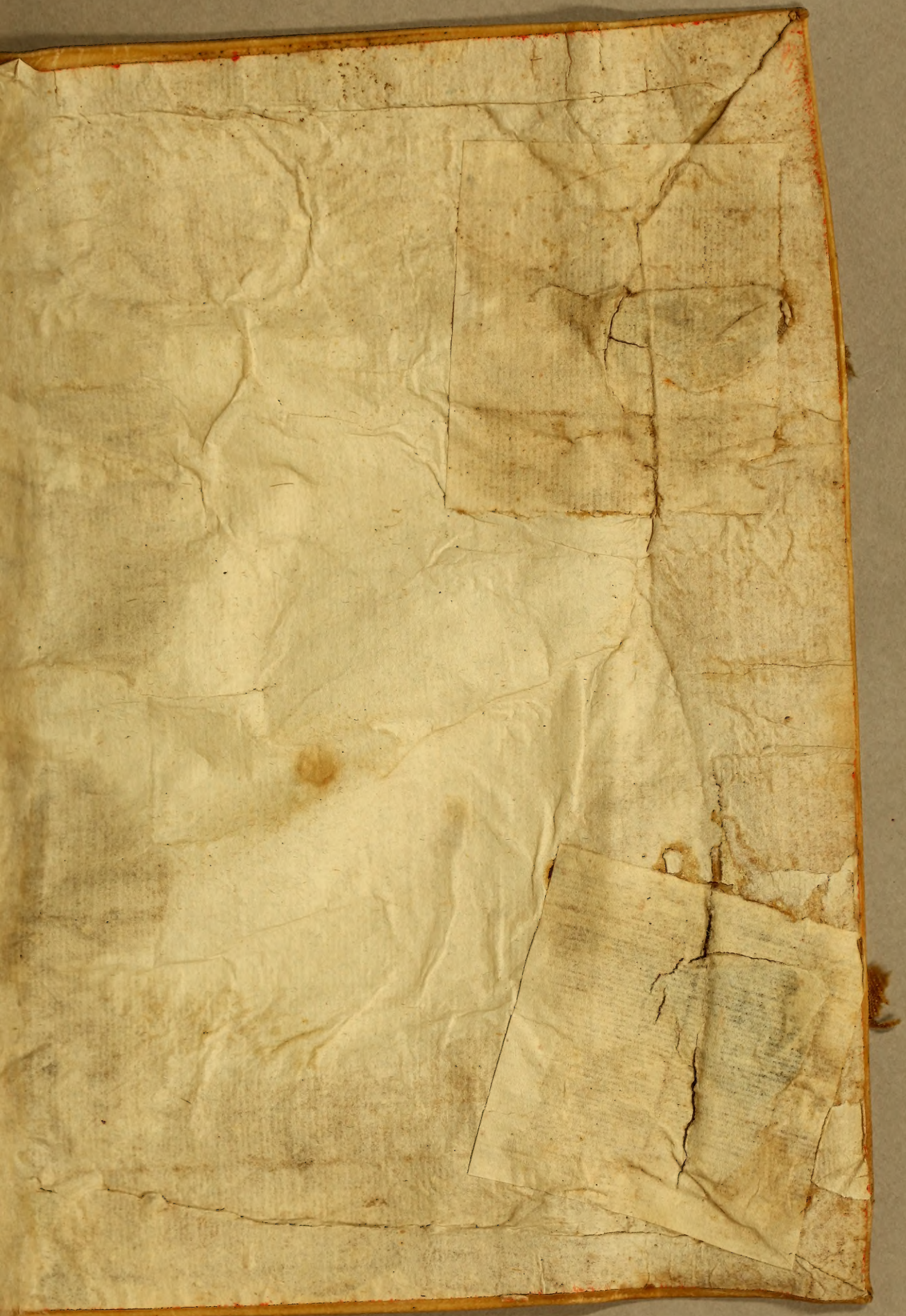
BA677
R672e